

Henrik Solheimsnes

Inkludering av innvanderforeldre som frivillige i fotballklubber

En studie av utfordringer og muligheter for frivillig deltagelse
blant innvanderforeldre

Masteroppgave i idrettsvitenskap
Seksjon for kultur og samfunn
Norges idrettshøgskole, 2016

Sammendrag

Jeg har i denne studien hatt som mål å finne ut hvordan man kan få flere innvandrereldre med som frivillige i fotballklubber. Derfor har jeg prøvd å finne ut hva som kan bidra til at innvandrereldre deltar/ikke deltar som frivillige i fotballklubber. Det er blitt gjennomført kvalitative intervjuer. Utvalget som har gitt data til undersøkelsen består av åtte innvandrereldre som deltar eller har deltatt som frivillige, i fotballklubber hvor de har barn som spiller eller spilte fotball.

Det teoretiske rammeverket i oppgaven knyttes til Pierre Bourdieu sin teori knyttet til økonomisk, kulturell- og sosial kapital. I tillegg benyttes Robert Putnam sin teori om «bonding» og «bridging». Disse teoriene benyttes for å bedre forstå hva som bidrar til/hindrer frivillig deltagelse fra innvandrereldre.

Data fra informantene i undersøkelsen indikerte at innvandrereldre som er godt integrerte har større sannsynlighet for å bidra frivillig. Om man ikke er godt integrert i det norske samfunnet kan man ha mangler som igjen gjør det mindre sannsynlig at man bidrar frivillig. Kostnader, tid, bilkjøring, interesse, forståelse av frivillighetskulturen, hvor integrert man er, språk, og tillitt til andre var områder som enten kunne bidra til eller hindre frivillig deltagelse fra innvandrereldre.

Det kan virke som klubber med mindre ressurser ikke klarer å gjøre nok for å bidra til frivillighet blant innvandrereldre. Men om klubber er mer observante på å skape et sosialt felleskap, følge opp foreldrene i oppstarten av nye lag, og vise til nytten det å bidra frivillig har for hver enkelt og samfunnet, så virker det å være muligheter for at flere innvandrereldre bidrar frivillig.

Innhold

Sammendrag	3
Innhold	4
Forord	7
1.0 Innledning	8
1.1 Frivillighet	9
1.2 Problemstilling	10
1.3 Begrepsavklaring	11
2.0 Tidligere forskning	12
2.1 Innledende	12
2.2 utfordringer	14
2.3 Muligheter	16
2.4 Oppsummering	18
3.0 Teori	20
3.1 Det sosiale rom	20
3.1.1 Økonomisk kapital	21
3.1.2 Kulturell kapital	22
3.1.3 Sosial kapital	22
3.1.4 «Bonding» og «bridging»	23
3.1.4 Det sosiale felt	24
4.0 Metode	25
4.1 Valg av metode	25
4.2 Datainnsamlingsmetode	25
4.3 Utvalg	26
4.3.1 Informantene	28
4.4 Validitet og reliabilitet	29
4.4.1 Validitet	30
4.4.2 Reliabilitet	30
4.5 Etikk	31
4.5.1 Informert samtykke	31
4.5.2 Konfidensialitet	32
4.5.3 Konsekvenser av forskningsprosjektet	33
4.6 Kvalitativt intervju	33
4.7 Databehandling og analyse	34

5.0 Resultater	36
5.1 Økonomisk kapital	36
5.1.1 Ressurser i klubbene	36
5.1.2 Kostnader	37
5.1.3 Tid.....	39
5.1.4 Bilkjøring	40
5.2 Kulturell kapital	41
5.2.1 Interesse	41
5.2.2 Forståelse av frivillighetskulturen	42
5.2.3 Integrert – «nyinnflyttet eller andregenerasjonsinnvandrere»	43
5.2.4 Språk.....	44
5.3 Sosial kapital	45
5.3.1 Tillit.....	45
5.3.2 Oppstart	46
5.3.3 Felleskap.....	47
5.3.4 Samfunnsnyttig.....	48
6.0 Diskusjon	49
6.1 Økonomisk kapital	49
6.1.1 Ressurser i klubbene	49
6.1.2 Kostnader	50
6.1.3 Tid.....	52
6.1.4 Bilkjøring	53
6.2 Kulturell kapital	54
6.2.1 Interesse	54
6.2.2 Forståelse av frivillighetskulturen	54
6.2.3 Integrert – «nyinnflyttet eller andregenerasjonsinnvandrere»	55
6.2.4 Språk.....	56
6.3 Sosial Kapital	57
6.3.1 Tillit.....	57
6.3.2 Oppstart	58
6.3.3 Felleskap.....	59
6.3.4 Samfunnsnyttig.....	60
7.0 Oppsummering	61
7.1 Videre forskning	63
Referanser	64
Vedlegg	67

Vedlegg 1: Intervjuguide	67
Vedlegg 2: Kvittering fra NSD	71

Forord

Arbeidet med denne masteroppgaven startet i august 2015 for over et år siden. Når jeg nå i oktober 2016 endelig har oppgaven ferdig er tiden kommet for å takke de som har hjulpet meg på veien. Det er mange som fortjener en takk. Både faglige råd, og et sosialt liv utenfor skolepulten har vært viktig under denne perioden.

Aller mest vil jeg takke min veileder, Ørnulf Seippel. Du har vært konstruktiv og positiv fra dag en. Jeg vet diverse utkast har vært av varierende kvalitet, men uansett har jeg gått fra veiledningsmøte med motivasjon og informasjon om hva som bør bli bedre. At du har vært konstruktiv, ærlig og positiv har vært til veldig stor nytte for meg.

De som har stilt opp til intervju for meg har også vært avgjørende for at denne studien skulle kunne gjennomføres. At åtte stykker har stilt opp frivillig og brukt fritiden sin for at jeg kunne gjennomføre oppgaven setter jeg stor pris på. De som har hjulpet meg med å komme i kontakt med informantene i undersøkelsen fortjener også en stor takk. Det har gjort jobben med å finne et utvalg som passer oppgaven mye lettere for meg.

Mine medstudenter må også få en takk for konstruktive faglige samtaler, ikke så faglige samtaler og sosiale sammenkomster som har gjort veien litt enklere for å komme i mål.

Det er et fint miljø på skolen og det har vært veldig koselig på masterbrakkka.

Vinlotteriet som er på fredager er også en fin happening, og den siste fredagen på «brakkka» var også første gangen jeg deltok i lotteriet. Det blir fint å åpne vinflasken når oppgaven er levert.

Til slutt må jeg takke min familie og gode venner for støtten og alt som ikke har med skole å gjøre!

Henrik Solheimsnes

Oslo, oktober 2016

1.0 Innledning

Faren min har nesten alltid hjulpet til frivillig på fotballaget jeg har spilt. Man kan vel si han har vært en forkjemper for at man bør stille opp og hjelpe til. Når vi skulle på Dana Cup måtte selvfølgelig han sove med oss gutta, noe som ikke alltid er like kult når du kommer opp i tenårene. Men som han sa «hvis ikke jeg stiller opp så blir det ingen cup for dere!». Jeg husker en helg vi hadde papirutgaven av VG liggende ute på verandaen. Jeg har senere funnet ut at det var i april 2012. Pappa sa at jeg måtte lese en artikkel om Vestli IL der de slet med at foreldre ikke lenger stilte opp og hjalp til.

Når jeg noen år senere måtte finne ut hva temaet på min masteroppgave skulle være dukket tanken om denne tematikken opp igjen. En medstudent og jeg ble med min veileder, Ørnulf Seippel, ned på Ullevaal Stadion i møte med en fra NFF. Vi snakket løst om mulige tema som kunne være aktuelle for en masteroppgave. Om det var jeg eller en av de andre som nevnte frivillighet blant innvandrerforeldre husker jeg ikke. Men jeg husket raskt tilbake til da jeg leste VG-artikkelen.

I VG-artikkelen til Berg & Braastad (2012) blir Vestli IL beskrevet som om alt var mye bedre der før. Dugnadsinnsatsen var ikke den samme lenger, og antall fotballag gikk på fem år ned fra 26 til 13. Det vises til at det i bydelen har vært en omfattende demografisk endring med langt flere som har innvandrerbakgrunn nå enn tidligere. Det sies at fotballagene i Groruddalen har en innvandrerandel av barn på 70-80 prosent, noe som beskrives som en stor utfordring for klubbene. Til sammenligning er det kun syv-åtte prosent som har innvandrerbakgrunn i styrene i disse klubbene (Carlsson & Haaland, 2006). Det vises derfor til at man sliter med å få nok mennesker med innvandrerbakgrunn til å stille opp frivillig.

Som jeg selv husker fra jeg var aktiv så var det ikke mange foreldre som bidro. Det var de samme. Ut fra det som kommer frem i VG-artikkelen så fikk jeg uansett lyst til å se på hindringer og muligheter for at innvandrerforeldre deltar frivillig. Om det er så dystert som man kan få inntrykk av så vil det være svært viktig å vite mer om hva som kan få flere innvandrerforeldre til å være frivillige i fotballklubber. Er det mange barn med innvandrerbakgrunn som er aktive i fotballklubber vil det naturlig nok være stort behov for å få foreldrene med frivillig.

For å vise et eksempel til så ser man i artikkelen til Carlsson & Haaland (2006) klubben Drafn fra Drammen som opplevde å nesten ikke lenger ha noen aktivitet. Klubben sitt

nærområde hadde en stor andel mennesker med innvandrerbakgrunn. Forskerne mener klubber kan nå et tippekant om man får for mange barn med innvandrerbakgrunn. Det kan resultere i at man ikke greier ha et aktivitetstilbud som tilfredsstillter etterspørselen siden for få foreldre deltar frivillig. Om dette stemmer vil min undersøkelse kunne være av samfunnsmessig nytte.

Det er allerede forskning som viser til at det er en lavere andel innvandrere som bidrar frivillig i idretten, men det er mindre forskning som setter lys på hva som ligger til grunn for at innvandrere ikke tar like stor del i det frivillige arbeidet som majoritetsbefolkningen (Hagelund & Loga, 2009). Tidligere forskning er mer rettet mot hva organisasjoner og klubber mener, ikke hvilke tanker og erfaringer innvandrerforeldre selv har rundt temaet.

Som jeg tidligere skrev så spilte jeg på et lag der ikke mange foreldre bidro, og på laget hadde nesten alle foreldrene norsk bakgrunn. Jeg skal ikke se på hva som vil skje om et lag bare har innvandrerforeldre. Det skal sees på muligheter og hindringer for at innvandrerforeldre skal delta frivillig. For som faren min mente så ville det ikke bli noen cup om han ikke var frivillig. Det var nok en overdrivelse fra han. Men man er avhengig av de få foreldrene som tar i et tak.

Og om skrekksenarioet til Carlsson & Haaland (2006) slår til, at aktivitet vil avta med store andeler innvandrere i klubber, så vil det slik jeg ser det være nyttig å gjøre en undersøkelse på hva som kan få flere innvandrerforeldre med frivillig.

1.1 Frivillighet

På bakgrunn av det som innledende er skrevet kommer det her en kort redegjørelse for frivillig innsats, og dens betydning i norske idrettslag. Et hovedmål for et idrettslag vil selvfølgelig være å skape aktivitet. Frivillighet blir påpekt som den viktigste forutsetningen for å skape aktivitet i et idrettslag. Samtidig blir frivillig innsats sett på som et problem i idrettslag. De peker på frivillig innsats som den største utfordringen for å gi medlemmer av idrettslag et bedre aktivitetstilbud (Seippel, 2003).

Frivillig innsats har for idrettslag en stor verdi. I Seippel (2006) vises det til at det i 2005 ble lagt ned 3,5 millioner timer frivillig arbeid i Oslo-idretten. Dette tilsvarer 2000 årsverk som kan anslås til en verdi på ca. 690 millioner kroner. Sett ut i fra det så er det

enkelt å argumentere for verdien av at man får med flere frivillig, og at jeg derfor kan belyse problemstillingen som kommer i neste del.

1.2 Problemstilling

For å komme nærmere svar på det jeg innledende har skrevet vil jeg i oppgaven belyse hovedproblemstillingen:

«Hva kan bidra til at foreldre med innvandrerbakgrunn deltar/ikke deltar som frivillige i fotballklubber?» Jeg vil komme frem til utfordringer som gjør at innvandrerforeldre ikke deltar frivillig i deres barn sine fotballklubber, og hvilke muligheter som gjør at innvandrerforeldre kan være med frivillig. De kan henge sammen men ut fra det vil fokuset være hva man kan gjøre for at flere deltar frivillig.

For å komme frem til et best mulig svar på hovedproblemstillingen brukes disse tre delproblemstillingene:

«Er det økonomiske utfordringer/muligheter knyttet til frivillig deltagelse?»

«Er det kulturelle utfordringer/muligheter knyttet til frivillig deltagelse?»

«Er det sosiale utfordringer/muligheter knyttet til frivillig deltagelse?»

Ved å kun ha en hovedproblemstilling får jeg en klar og konkret mening i hva jeg skal komme frem til i oppgaven. Ved å bruke delproblemstillingene håper jeg å få en mer konkret «vei» mot å besvare hovedproblemstillingen på en best mulig måte. Det blir i denne oppgaven naturlig å benytte meg av disse tre delproblemstillingene, da oppgavens teoretiske rammeverk vil gå inn på økonomisk, kulturell- og sosial kapital. Jeg håper valget av disse tre delproblemstillingene skal gjøre det lettere å forstå «veien» i oppgaven. Den vil bygges rundt de ulike kapitaltypene i resultatdelen og diskusjonen slik at det blir en mer klar struktur som er enklere å forstå. Til slutt kommer en oppsummering med grunnlag i hva jeg har prøvd å finne ut i oppgaven.

1.3 Begrepsavklaring

SSB (2014) har to hovedbegreper basert på innvandringsbefolkningen i Norge.

Innvandrere er personer som er bosatt i Norge, men som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og har fire utenlandsfødte besteforeldre.

Norskfødte med innvandrerforeldre er personer som er født i Norge med to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre. (Dzamarija, 2014).

Segaard (2011) har skrevet et forskningsbasert notat for Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Hun bruker begrepene minoritet og innvandrer om hverandre. Hun bruker begrepene for mennesker med bakgrunn fra Asia og Afrika. Betegnelsen majoritet bruker hun for nordmenn og innvandrere med ikke-asiatisk og ikke-afrikansk landbakgrunn. For denne oppgaven vil jeg kun bruke betegnelsen innvandrer. Men som Segaard (2011) vil den gjelde for mennesker med bakgrunn fra Asia og Afrika. Dette fordi mine informanter har den bakgrunnen og jeg dermed ser det som mest interessant for oppgaven.

Til forskjell fra SSB bruker Seegard (2011) betegnelsene første- og andregenerasjonsinnvandrere. Her bruker SSB som nevnt begrepene innvandrer og norskfødte med innvandrerforeldre. Jeg vil her følge Seegard (2011) sine begreper siden jeg ser de som mer allment kjente og føler det derfor vil gjøre begrepene i min oppgave enklest mulig å forstå.

2.0 Tidligere forskning

Jeg vil nå vise til tidligere forskning som baserer seg på frivillighet i idrett, og spesielt frivillighet blant innvandrerforeldre. I hovedsak legger jeg størst vekt på forskningen som er gjort her hjemme i Norge. Dette fordi det er nærmest hva jeg vil finne ut, og jeg ser det da som mest hensiktsmessig. Det vil i tillegg vises til en dansk og en amerikansk undersøkelse. Siden jeg i hovedproblemstillingen ser på hvorfor innvandrerforeldre deltar/ikke deltar frivillig vil jeg skille dette kapitlet klart med en innledning, for så å se på hindringer og muligheter for frivillighet i to egne deler før jeg oppsummerer kapitlet.

2.1 Innledende

Idretten i Norge er i stor grad basert på grunnlag av frivillighet. En frivillig organisasjon kjennetegnes ved at mesteparten av ressursene som kommer fra medlemmene er basert på frivillig og ulønnet arbeid (Seippel, 2006). Norge er på toppen i Europa når man ser på antall timer lagt ned frivillig i organisasjons- og foreningsarbeid (Wollebæk & Sivesind, 2010). Samtidig har blant annet Eimhjellen & Seegaard (2010); Carlsson & Haaland (2006) vist til at foreldre med innvandrerbakgrunn i mindre grad bidrar frivillig i idretten. Det er flere studier som på forskjellige vis har sett nærmere på innvandrerforeldres frivillige deltagelse.

Innvandrerandelen i et idrettslags område viser seg i flere studier å spille inn på den frivillige innsatsen klubbene opplever. Eimhjellen & Seegaard (2010) viser til at andelen ikke-vestlige som hadde utført frivillig arbeid i idretten det siste året var på ni prosent mot en vestlig andel på 20 prosent. I studien til Carlsson & Haaland (2006) vises det til at idrettslag med høy andel barn med innvandrerbakgrunn kan slite med å mobilisere ønsket frivillig foreldreinnsats hos innvandrerforeldre, og majoritetsforeldre med mindre ressursgrunnlag. Samtidig er det viktig å påpeke at den frivillige innsatsen blant innvandrere i Norge er høy målt mot andre land (Eimhjellen & Seegaard, 2010).

Det viser seg at innvandrerforeldre sin frivillige deltagelse er lavere enn hos etnisk norske/vestlige i lag med både 30-40 prosent, og lag med 70-80 prosent barn med innvandrerbakgrunn. Idrettslag som har 70 prosent barn med innvandrerbakgrunn eller flere viser seg å slite med rekrutteringen av nok frivillige, ifølge Carlsson & Haaland (2006). Nødland & Vassenden (2011) underbygger denne påstanden da de tror at

produksjonen av aktivitet til slutt vil nå et tippunkt der man ikke har nok frivillige sammenlignet med aktive barn når andelen innvandrere blir for høy.

Carlsson & Haaland (2006) uttrykker bekymring rundt idrettslag med en høy andel barn med innvandrerbakgrunn, siden de oppnår manglende rekruttering av frivillige foreldre. Studiene mener det kan være en viss frykt for at man vil nå ett tippunkt der manglende frivillig innsats i idrettslaget vil resultere i en forvitring i aktivitet som det ble vist til i klubben Drafn fra Drammen. Har et idrettslag en andel innvandrere på rundt 70 prosent eller flere, kan det vise seg å true ny produksjon av aktivitet siden man kan slite med å oppnå ønsket frivillig deltagelse.

Comte (2011) er en undersøkelse gjort for NFF. De mener fotballtilbudet i Groruddalen ikke holder tritt med etterspørselen, og at dette sannsynligvis vil forsterkes med årene. Majoriteten av klubbene i Groruddalen mener manglende foreldredeltagelse er et stort problem, og analysene i studien tyder på at foreldredeltagelsen blant personer med innvandringsbakgrunn er et reelt problem. Problemet blir at det dermed kan være barn som blir stående på utsiden uten å få være med å spille organisert fotball.

Friberg & Gautun (2007) har gjort en e-postsurvey rettet mot alle ledere for barne- og ungdomslag i Oslo Fotballkrets. Dette var en del av en større undersøkelse av barne- og ungdomsorganisasjoners arbeid rettet mot inkludering av etniske minoriteter. Av respondentene som svarte var det tre prosent som selv hadde innvandrerbakgrunn, mens det ble oppgitt fra elleve prosent av respondentene at det er andre i lagledelsen som har innvandrerbakgrunn. Av trenerne og laglederne som svarte, hadde de fleste barn som var aktive i de respektive lagene. Det vises til at det er lavere frivillig innsats fra innvandrerforeldre, og at tendensen underbygges mer i forhold til andelen aktive spillere med innvandrerbakgrunn som er stor, spesielt blant gutter. Dette samsvarer med Carlsson & Haaland (2006) sine funn som sier at det er en liten andel innvandrerforeldre som tar på seg de mest krevende frivillige rollene i fotballklubber.

De fleste studiene som nevnes baserer seg i stor grad på undersøkelser som retter seg mot ledere i idrettslag og diverse forbund, og viser til at det er en utfordring å involvere flere minoritetsforeldre til frivillig innsats. Det er gjort flere undersøkelser som retter seg direkte mot ledere i fortrinnsvis fotballklubber, forbund, kretser ol. Spesielt

fotballklubber er undersøkt, og det er naturlig da man spesielt ser at det er her barn med innvandrerbakgrunn i størst grad deltar i organisert aktivitet. Det gjelder spesielt gutter (Carlsson & Haaland, 2006).

2.2 utfordringer

Til nå er det kommet frem noe forskning som viser at det kan være et problem å få nok innvandrerforeldre til å delta frivillig. Her vil jeg prøve å vise til hva det kan skyldes. Hvilke bakenforliggende utfordringer som kan gjøre det vanskeligere for personer med innvandrerbakgrunn å ta del i det frivillige arbeidet.

Blant annet Enjolras & Wollebæk (2010) peker på språket som den viktigste årsaken til at minoriteter ikke tar like stor del i det frivillige arbeidet i Norge. De som ikke behersker språket i Norge, majoritetsspråket, viser seg i langt større grad å ikke ta del i organisasjonsarbeid frivillig. Det samme ser man blant annet i Ødegård (2010) sin studie av idrettslaget på Veitvet der språklige barrierer blir sett på som en av de største hindringene fra deltagelse i organisasjonen.

I Carlsson & Haaland (2006) opererer de i undersøkelsen med tre grader av frivillig deltagelse. Den laveste graden er betaling av medlems- og deltakeravgift, som viser seg og ikke være noe særlig problem for de fleste. Den andre graden er oppfølging og dugnad. Her viser det seg at deltagelsen fra innvandrerforeldrene til barna i de yngste årsklassene er langt bedre enn foreldrene til de eldre barna. Blant annet kjøring til kamper viser seg å være et stort problem. Den tredje graden som går på trener og lederoppgaver er den mest kritiske. Her viser det seg at det nesten kun er etnisk norske/vestlige som har påtatt seg de mest krevende oppgavene (Carlsson & Haaland, 2006).

Strandbu (2002) poengterer spesielt informasjon som en mulig stor svakhet der innvandrerforeldre ikke har den forståelsen av norsk idretts frivillighetskultur. Ved bedre informasjon så antydes det fra en respondent i hennes undersøkelse at innvandrere kan vise en stor forståelse for viktigheten av å stille opp å bidra. Carlsson & Haaland (2006) poengterer også dette som et område å hente mer på da mennesker fra andre kulturer selvfølgelig ikke er like kjent med vår egen måte å organisere aktivitet i idretten

på. I den danske studien til Rasmussen (2008:7) påpeker hun også at det kan vise seg å være mer problematisk å rekruttere innvandrerforeldre som frivillige. Her pekes det også på kunnskapen til hvordan organisasjonsarbeidet fungerer som mangelfullt. Hun mener det å ta tak i foreldrene med en gang på en god måte, gi dem informasjon om hvordan ting organiseres og hva som forventes av dem som medlemmer kan være nyttig for å inkludere dem mer med.

I undersøkelsen til Comte (2011) peker de på at det ikke er et fotballtilbud i Groruddalen som samsvarer med etterspørselen. Her mener de hovedutfordringen til klubbene ligger på en overordnet rekrutteringsstrategi på organisasjonsnivå/styrenivå. Her er det ofte mye arbeid på få hender, og det gjør at man ikke har tid til annet enn de mest nødvendige oppgavene for å få aktiviteten til å gå rundt. Dermed har man ikke nok tid til å ta ordentlig tak i utfordringen knyttet mot å få flere foreldre til å bidra frivillig slik at alle som vil skal få et aktivitetstilbud.

Ødegård (2010) viser til at majoritetsklubben det blir sett på blir drevet likt som for 20 år siden. Den har stått stille mens nye mennesker fra andre kulturer har kommet til lokalsamfunnet. Med det pekes det på at den dermed for nye samfunnsmedlemmer kan virke mindre åpen og inkluderende, siden man ikke har fulgt utviklingen i samfunnet.

Hvilke holdninger og erfaringer innvandrerforeldrene selv har til å være frivillige, har som Hagelund & Loga (2009) sier ikke blitt undersøkt. Som jeg vet har Moods Qualitative Research (2010) i ettertid gjennomført en studie som involverer innvandrerforeldre som utvalg gjennom kvalitative intervjuer her i Norge. På oppdrag for NFF ble det gjennomført en studie som blant annet hadde hjemme hos-intervjuer med foreldre med innvandrerbakgrunn. Dette var en av flere metoder de brukte i sin undersøkelse. Her var tanken i de kvalitative hjemme intervjuene å fange opp en 50-50 fordeling mellom aktive frivillige, og ikke så aktive frivillige foreldre. Gjennom snøballmetoden de benyttet for å skaffe utvalget til undersøkelsen ble det kun – fire av tretten – som kunne betegnes som mindre aktive frivillige.

Undersøkelsens utvalg ga forskerne informasjon som påpekte at innvandrerforeldre ofte manglet tilstrekkelig kunnskap om norsk fotballorganisering, forskjeller i frivillighetskultur, språkproblemer og praktiske problemer. Av undersøkelsen ble

fotballorganiseringen, sosiale forpliktelser, frivillighetskultur, barneoppdragelse, språk, økonomi og familiesituasjon dratt frem av områder som kunne være gjenstand for de problemer man opplever som årsak til at innvanderforeldre tar mindre del i det frivillige arbeidet man er avhengige av i fotballklubber.

Ødegård (2010) sier også at det kan være økonomiske barrierer mot deltagelse, da også foreldredeltagelse, når det koster å delta i idrettsklubben så vil det også være ekskluderende mot familier med dårlig økonomi. Det pekes på at det i den lokale tamilske klubben er gratis og delta på treninger. Og da kan det fort være at man ikke tar del i den lokale idrettsklubben selv om kostnaden der ikke er særlig høy sammenlignet med andre klubber.

2.3 Muligheter

I en studie fra Silverberg, Compton & Coco-Ripp (2003) i USA som gikk ut på å finne ut hvordan man skal kunne rekruttere og beholde flere frivillige med etnisk bakgrunn i prosjekter som fremmer aktiviteter for ungdom fra mindre ressurssterke hjem hadde man sju fokusgrupper som bestod av mennesker som jobbet frivillig med ulike etnisk bakgrunn. Det ble sett på hvilken motivasjon de hadde for dette arbeidet, slik at man kunne utvikle nye strategier for å rekruttere og beholde flere frivillige med etnisk bakgrunn. Denne undersøkelsen ble gjennomført på bakgrunn av at det var mer problematisk å rekruttere frivillige med etnisk bakgrunn i aktiviteter for unge. Som det står i studien så er det en stor del etniske unge som deltar i disse aktivitetene, og de trenger flere rollemodeller som også har etnisk bakgrunn. Forskerne kom frem til forslag til rekrutterings- og bevaringsstrategier for å bedre frivilligheten blant befolkningen med etnisk bakgrunn.

Rekrutteringsstrategier man kom frem til gjennom fokusgruppene svar var å finne frem til ledere i ulike etniske grupper. Få dem med som slags teamledere der målet er å finne frem til frivillige i aktuelle nedslagsfelt. Det være seg i nabolag, organisasjoner, skoler o.l. Når man så har rekruttert med frivillige foreslås det at man holder et slags kick off, en sosial greie for å skape samhold blant de frivillige og starte opp. Deretter en evaluering for å få tilbakemeldinger fra hvordan oppstarten har vært i gruppen med frivillige. Bevaringsstrategier: I læringen for de frivillige foreslås det at de frivillige trenes sammen i grupper der de får svar på spørsmål, jobber med forskjellige oppgaver,

setter seg mål og jobber med morsomme oppgaver som motiverer. Man kan lage «sertifikater» man oppnår når man har klart en oppgave. Man bør lage forskjellige aktiviteter som sosialiserer de frivillige slik at de blir kjent med hverandre og de som jobber fast med aktiviteten de er frivillige i. Som leder bør man ha data på hver frivillig som inkluderer deres kvaliteter, behov og hva de har vært med på. Man bør også ha faste oppfølgingsamtaler med hver frivillig. Til slutt bør man ha spontane aktiviteter for de frivillige og ta dem med på råd i planleggingen av aktivitetene som gjennomføres for å bygge opp kulturen innad i gruppen (Silverberg et al., 2003).

Carlsson & Haaland (2006) peker på tiltak som å bygge mer variert bebyggelse rundt de store blokkene i drabantbyene for å legge til rette for en mer variert befolkningssammensetning. Andre tiltak er å legge til rette for mindre behov for foreldreinnsats, ved å engasjere trenere, oppfølgere, ledere som det da vil gjøre behovet for foreldreinnsats mindre. Dette gjennom å eventuelt lønne «brobyggere» på timesbasis som jobber opp mot foreldregruppen for å informere dem, og motivere til deltagelse rundt laget. Det være seg mennesker med innvanderbakgrunn som lettere kan komme i kontakt med dem, eller yngre aktive i egen klubb som kan lønnes og tilbys trenerkurs slik at de kan lette presset på foreldregruppen om det er problematisk å engasjere dem frivillig.

Det å ha mer kontakt ansikt til ansikt fremheves i Ødegård (2010) da foreldre med innvanderbakgrunn ofte ikke innehar den samme kunnskapen om hva som kreves som forelder i et idrettslag, samtidig som at man med dårligere norsk språkferdigheter kan forstå informasjon lettere når man møter mennesker og ikke kun får informasjonen som et skriv.

I Moods Qualitative Research (2010) så man at klubbene bør bli bedre på å kommunisere, velge bedre kommunikasjonskanaler, bli mer åpne og endringsvillige for å kunne inkludere og rekruttere flere innvanderforeldre som frivillige. I Ødegård, Loga & Steen-Johnsen (2014) er man også inne på at idrettsklubber ofte ikke er så lett foranderlige. Blant annet blir det pekt på Veitvet som en klubb som ble drevet likt i mange år. Når det blir store demografiske endringer i et område så blir det i så måte også viktig for et idrettslag å forandre seg slik at det ikke virker lukket for nye mennesker som potensielt kan være ressurser for klubbene.

2.4 Oppsummering

Jeg har nå vist til utfordringer og muligheter for å få med flere foreldre med innvandrerbakgrunn som frivillige i idretten. Jeg har lagt fokuset på forskning i Norge og spesielt rettet mot frivillighet i idrett og fotballklubber. Det er en tendens til at det kan være mer krevende å få foreldre med innvandrerbakgrunn til å utføre frivillig arbeid i idretten.

Man sliter med å mobilisere ønsket foreldreinnsats i klubber med en stor andel barn med innvandrerbakgrunn, og det uttrykkes en bekymring ved at klubbenes aktivitet kan forvitne om andelen barn med innvandrerbakgrunn blir høyere enn 70 prosent i de enkelte lagene. Informasjon fra klubbene nevnes som en mulig svakhet, da innvandrerforeldre ofte ikke har den samme kunnskapen om hvordan norsk idrett organiseres. Årsaker til lavere deltagelse fra innvandrerforeldre kan antas å være deres forståelse av fotballorganisering, frivillighetskultur og forskjeller i frivillighetskultur, språkproblemer, økonomi, jobb og ellers kulturelle forskjeller som barneoppdragelse og andre praktiske problemer som familiesituasjon og sosiale forpliktelser.

Mulighetene som kom frem for å inkludere flere innvandrerforeldre var flere. At man benytter seg av mennesker som selv har innvandrerbakgrunn for å engasjere innvandrerforeldre med frivillig ble fremhevet av to undersøkelser. Det ble vist til at uformelle arrangementer kan være effektivt for å få med frivillige, og at man lettere kan holde på de frivillige om de tas med på råd og får motiverende oppgaver å gjøre. At informasjon kommer bedre ut ble sett på som en stor mulighet for et større frivillig engasjement fra innvandrerforeldre. Grunnet språkproblemer og manglende kunnskap blant innvandrerforeldre om hva som kreves ble ansikt til ansiktkommunikasjon fremhevet. Klubbene på sin side syntes å burde bli mer åpne og endringsvillige, benytte seg av bedre kommunikasjonskanaler for å få kommunisert bedre til minoritetsforeldre slik at man skal klare å rekruttere flere som frivillige. Det viser seg at det er en mindre deltagelse fra foreldre i den store blokkbebyggelsen enn i rekkehus og eneboligstrøk. I blokkbebyggelse bor ofte de mindre økonomisk ressurssterke menneskene, enten det dreier seg om innvandrere eller nordmenn. Det å bygge mer variert ble derfor pekt på som en mulighet for mer frivillig engasjement i klubber.

Grunnet lite forskning på hva innvandrerforeldre selv har slags meninger og holdninger til frivillig arbeid i deres barns fotballklubber vil problemstillingen i denne oppgaven være relevant. Vi trenger enda mer kunnskap om hva de selv mener kan være mulige årsaker til at deltagelsen her er lavere, og hva som kan gjøres for å bedre den. Jeg vil nå videre vise til teorien jeg har valgt i oppgaven før den metodiske strukturen for oppgaven kommer frem. Resultatdelen vil så vise til mine funn. Ut fra det vil jeg se resultatene opp mot tidligere forskning og teorien i oppgaven i diskusjonsdelen.

3.0 Teori

I denne oppgaven skal jeg finne frem til hva som kan bidra eller gjøre det vanskelig for innvandrerforeldre å være frivillige i fotballklubber. Det å jobbe frivillig krever ressurser av ulik karakter. Fra forskningen det er vist til ser vi det. For eksempel blir språkproblemer vist til som en hindring fra frivillig arbeid, og denne ressursmangelen blir dratt frem som et hinder. Jeg ser det derfor som relevant å bruke teori knyttet til kapital siden ressurser kan spille inn på om man bidrar frivillig, eller ikke.

For å kunne besvare problemstillingen på en best mulig måte ønsker jeg å benytte meg av teorier knyttet til økonomisk, kulturell- og sosial kapital for å bedre forstå de ulike mekanismene som er med på å gjøre at enkelte bidrar frivillig, og andre i mindre grad bidrar. Knyttet mot sosial kapital vil også «bonding» («bånding») og «bridging» («brobygging») bli brukt for å drøfte og komme med svar på problemstillingen. Dette er en teori som jeg mener i stor grad beskriver hvordan frivillige organisasjoner kan skape et felleskap innad, og hvordan de kan inkludere nye mennesker med i sin organisasjon utad. Det vil derfor være Pierre Bourdieu sin forståelse av økonomisk, kulturell- og sosial kapital som kommer frem. Samtidig vil jeg dra inn Robert Putnam sin teori knyttet til «bonding» og «bridging» siden jeg ser hans teori knyttet til sosiale nettverk som relevant når man ser på frivillig deltagelse i en klubb.

3.1 Det sosiale rom

I følge Aakvaag (2008) betegner Pierre Bourdieu det sosiale rom som fordelingen av ressurser, og vil så være kampen om objektive hierarkiske posisjoner mennesker innehar i samfunnet basert på deres kapitalmengde. For å være over noen i hierarkiet må noen være under deg. Hvilken posisjon man har i det sosiale rom avhenger av kapitalmengden mennesker og samfunnsgrupper innehar. Han mener derfor at man i det sosiale livet hele tiden utkjemper en kamp om sosiale posisjoner for å oppnå mer makt, eller sagt på en annen måte – en høyere hierarkisk posisjon.

Hierarkiet han tar utgangspunkt i strekker seg vertikalt og horisontalt. Den totale kapitalmengden man innehar viser seg vertikalt, mens den horisontale linjen beskriver hvilken kapitaltype man innehar mest av – kulturell eller økonomisk. Er man høyt oppe i hierarkiet har man uansett en stor kapitalmengde til sammen, uansett hvilken type det

er. Han opererer også med en klasseteori der han deler hierarkiet inn i tre klasser – den dominerende klassen (borgerskapet), middelklassen (småborgerskapet) og den dominerte klassen (arbeiderklassen). Hver klasse representerer sin posisjon i den vertikale linjen i det sosiale rommet, og kjemper hver sin kamp om å forsvare og- eller forbedre seg mot de andre klassene. Den horisontale linjen deler så hver klasse inn i to forskjellige grupper ettersom hvem som innehar mest kulturell eller økonomisk kapital. Dermed vil eksempelvis en vellykket finansmann være den dominerende part i den økonomiske delen av borgerskapet (Aakvaag, 2008).

Konkurransen utkjemper om ulike typer kapital i relasjon mellom samfunnsmedlemmer og grupper, og legger derfor til rette for at enkelte oppnår større makt enn andre. Den relasjonelle strukturen han mener samfunnet har tilsier at vi kun i relasjon med andre kan si at vi innehar en posisjon over andre. Har man dermed større kapitalmengde enn en annen på et område kan man si at det er en mer eksklusiv posisjon i det sosiale rom, da f.eks. en høyere stilling i et firma. Det er uansett viktig å huske at det sosiale rom baserer seg på den totale kapitalmengden man tilegner seg, basert på de tre hovedformene for kapital det nå skal redegjøres for (Aakvaag, 2008).

Kapitalbegrepet blir dermed viktig for å forstå Bourdieu sitt syn på det sosiale livet. Han opererer med tre hovedtyper kapital som er med på å bestemme posisjonene det konkurreres om i det sosiale rom. Det vil nå komme en redegjøring for dem.

3.1.1 Økonomisk kapital

Økonomisk kapital er ifølge Bourdieu den viktigste kapitaltypen. Den er individenes økonomiske ressurser, og går på alle økonomiske ressurser som kan investeres og gi avkastning. Den består dermed ikke bare av penger, men alt fra eiendom, aksjer og alle ting som kan gi avkastning økonomisk. Høy økonomisk kapital vil dermed tilsi økonomisk makt som igjen kan brukes til egen vinning (Aakvaag, 2008).

I denne oppgaven kan man dra veksler til Carlsson & Haaland (2006) hva gjelder kontingent, kjøring til kamper eller andre ting som at man har/ikke har mulighet til frivillig arbeid siden man på grunn av økonomiske årsaker enten har større eller mindre grunnlag for slikt type arbeid. Dermed virker økonomisk kapital inn som et hinder, eller en mulighet i det frivillige rundt fotballen.

3.1.2 Kulturell kapital

Kulturell kapital går i hovedsak på at man som individ enten i høy eller mindre grad mestrer den dominerende aksepterte kulturelle koden som er i samfunnet. Økonomisk kapital kan sies å være i en fysisk ytre form. Om man har tilegnet seg høy kulturell kapital kan individet få makt gjennom gode resultater i utdanning, høyere posisjoner i arbeidsmarkedet, større muligheter politisk, tilgang til mer eksklusive sosiale miljøer, prestisje og status, mer annerkjennelse generelt osv. Kapitalen er mer en indre ressurs, og består ikke i ytre form som den økonomiske kapitalen. Men utdanningstitler og kunstverk er eksempler på kulturell kapital som også kan sies å være i mer fysisk form (Aakvaag, 2008).

Kulturell kapital kan deles i to former. Den første går mer på den sosialiseringen man spesielt har fått tidlig i livet. Den kan kalles «dannelse» og «god smak», og går på vurderingsevne og dømmekraft. Hvordan man som individ behersker den anerkjente høykulturen som er i samfunnet, kjenner igjen og prissetter ting er former for hvordan individet kan sies å ha høy kapital innenfor den første formen for kulturell kapital. Den andre formen for kulturell kapital er mer formell, og kan kalles utdanningskapital. Den går enkelt og greit på utdanningstitler og kunnskap som er kommet gjennom skoler, høyskoler og universiteter (Aakvaag, 2008).

Som nevnt fra den tidligere forskningen påpekes blant annet begrensninger for den frivillige innsatsen blant innvandrerforeldre ved mangler på forståelse av fotballorganiseringen, språk, annen frivillighetskultur m.m. (Strandbu, 2002; Rasmussen, 2008:7; Carlsson & Haaland, 2006; Enjolras & Wollebæk, 2010; Ødegard, 2010). Det blir da forklaringer på manglende kulturell kapital som virker ekskluderende for at man med innvandrerbakgrunn ikke har det samme utgangspunktet for å delta rundt aktiviteten i fotballen.

3.1.3 Sosial kapital

Sosial kapital består i sosiale nettverk og medlemskap i grupper individet er en del av. Venner, familie, kolleger, bekjente, naboer, organisasjoner er eksempler på nettverk. Om man har høy sosial kapital kan man oppnå makt ved å bruke nettverket sitt på å få

tilgang til goder. Dette kan eksempelvis være gjennom en venn som legger inn et godt ord for deg på en jobb som du søker på. Bourdieu ser på sosial kapital som en kapital individet kan bytte mot mot en større grad av økonomisk eller kulturell kapital (Aakvaag, 2008).

Bedre informasjon og kommunikasjon er nevnt som en mulighet for å involvere flere minoritetsforeldre. Blant annet dårlige språkkunnskaper er antydning som et hinder fra at flere innvandrereforeldre deltar frivillig, siden de dermed ikke kan tilegne seg informasjon like greit (Strandbu, 2002; Carlsson & Haaland, 2006). Dette kan slik jeg ser det igjen være med på at man ikke har like gode forutsetninger for å danne sosiale relasjoner som igjen kan være en inngang for at man kan delta i blant annet det frivillige arbeidet rundt en klubb. Man kan med det se at enten manglende kulturell og- eller økonomisk kapital kan virke ekskluderende for at foreldre med minoritetsbakgrunn kan få en inngang til de ulike sosiale arenaene i samfunnet og med det ikke inkluderes like godt.

Samtidig ble det vist til i Ødegård et al. (2014) at idrettslag ofte ikke er like lett foranderlige som for eksempel en organisasjon i det private næringsliv. Jeg ser da Putnam (2000) sin teori knyttet til «bonding» & «bridging» som relevant for den videre veien i oppgaven.

3.1.4 «Bonding» og «bridging»

Putnam (2000) mener så lenge enkeltindividet deltar i nettverk, så vil det tilføre både individet og samfunnet sosial kapital. Det være seg både i uformelle og formelle nettverk.

Putnam (2000) ser på foreningslivet som et viktig område for å fremme sosial kapital. Han introduserer begrepene «bonding» og «bridging». En gruppe hvor det kan være seg at medlemmene har samme likheter som interesser, alder, tilhørighet, kultur, religion eller lignende kan fremstå som sterke på «bonding», og er med det i stor grad homogen. I en slik gruppe er det sterk lojalitet innad og har med det en sterk sosial kapital medlemmene seg imellom. For at gruppen derimot skal kunne være inkluderende ovenfor andre som står på utsiden, og tiltrekke seg nye mennesker må den også kunne være åpen og inkluderende. Da har den også en sterk grad av «bridging». En slik gruppe

har relasjoner til andre nettverk og mennesker. For at en gruppe skal ha størst mulig grad av sosial kapital må den vise seg å både være bindene og brobyggende («bonding og «bridging») slik at den både skaper en sterk tilhørighet innad og samtidig er åpen og inkluderende for mennesker og grupper som står på utsiden (Putnam, 2000).

Som blant annet Ødegård et al. (2014) sier så tar ikke Putnam (2000) høyde for hvilken betydning statlige organer og politiske styringsformer har for dannelsen av nettverk og tillit i samfunnet. Jeg vil likevel basere meg på Putnam (2000) sin teori knyttet til «bonding» og «bridging» siden jeg kun vil se på enkeltindividets rolle opp mot klubbenes. Samtidig er dette en oppgave der jeg vurderer det som mest hensiktsmessig å begrense meg innenfor rammene av den.

3.1.4 Det sosiale felt

Det sosiale rom er klassestrukturens helhet i samfunnet. Bourdieu opererer også med et annet begrep for struktur i samfunnet, nemlig det sosiale felt. Det er mer innskrenkede felt, eller institusjoner innenfor det sosiale rom. Det kan være det politiske felt, fotballfeltet i denne oppgaven osv. Mens man i det sosiale rom får sin hierarkiske posisjon basert på sammensetningen av de ulike kapitalformene, har man innenfor det sosiale felt en mer innskrenket posisjon på et angitt område, og plassen til individet bestemmes av dets feltspesifikke kapital. Om vi tenker oss kulturell kapital og utdanning, så er dette et eget felt under den kulturelle kapitalen. En professor vil i så måte inneha en høyere posisjon på dette feltet enn en bachelorstudent. Man har på det sosiale feltet som i det sosiale rom en relasjon mellom dem man er i konkurranse med, men feltet retter seg mer mot spesifikke skjærmede felt i samfunnet og ikke det totale bildet man ser av samfunnet i det sosiale rom. Man utkjemper dermed en kamp på feltet for å inneha mest mulig makt ved å enten forsvare sin posisjon eller å komme seg opp og frem (Aakvaag, 2008).

Har man da som innvandrerforelder språkproblemer, eller lite kunnskap om hvordan idretten organiseres, så vil det slik jeg ser det kunne påvirke posisjonen på fotballfeltet slik at man ikke kommer like lett inn i miljøet som andre har forutsetninger for.

4.0 Metode

I dette kapitlet vil jeg redegjøre for mine metodiske valg under prosessen med denne oppgaven. Til å starte med vil jeg vise til hvilken metode og form for datainnsamling jeg valgte til undersøkelsen. Etter det kommer det en del om utvalget i undersøkelsen, og hvorfor jeg nettopp valgte ut dem. Mine tanker rundt gyldigheten og påliteligheten i oppgaven vil så komme i delen om validitet og reliabilitet. Etske regler og normer i en kvalitativ oppgave er veldig viktig og det vil bli fokusert på i delen om etikk før jeg avslutter med to deler som går på det kvalitative intervjuet og databehandling og analyse.

4.1 Valg av metode

Når man skal gjennomføre en undersøkelse er det viktig å vurdere hvilken metodisk tilnærming som er viktig for oppgaven. Problemstillingen sett i forhold til metodevalg blir dermed viktig. I kvalitativ metode går man mer i dybden på hva man studerer, mens man i kvantitativ metode ser mer på utbredelse og antall (Thagaard, 2013). Hagelund & Loga (2009) viser som kjent til at hvilke erfaringer og tanker innvandrerforeldre selv har til frivillighet er lite forsket på.

Ved å benytte meg av kvalitativ metode vil jeg som forsker kunne komme nærmere inn på dem jeg skal studere (Thagaard, 2013). Jeg så derfor kvalitativ metode som et mest hensiktsmessig valg for å kunne besvare problemstillingen i denne undersøkelsen på en best mulig måte. Sett i lys av hva Hagelund & Loga (2009) sier så føler jeg meg trygg på at jeg valgte en riktig metode for denne undersøkelsen. Kvalitativ metode ga meg uten tvil en best mulig forutsetning for å komme tettest mulig på de jeg skulle studere. Det har gitt meg et godt utgangspunkt for å besvare problemstillingen i oppgaven, siden jeg da kunne finne ut hvilke erfaringer og tanker de selv har til temaet gjennom personlig kontakt med informantene.

4.2 Datainnsamlingsmetode

Jeg ville så komme nærmere inn på hva innvandrerforeldre selv hadde slags tanker og erfaringer rundt frivilligheten i fotballklubbene de hadde en tilknytning til. Når jeg så hadde valgt metode for oppgaven blir neste steg å velge datainnsamlingsmetode. Man har ulike metoder for å innhente data i kvalitativ forskning. Deltagende observasjon og

intervju er to av dem (Thagaard, 2013). I mitt tilfelle hadde jeg ulike spørsmål knyttet til hovedproblemstillingen i oppgaven. For å få svar på disse spørsmålene så jeg intervju som et naturlig valg.

«Formålet med et intervju er å få fylldig og omfattende informasjon om hvordan andre mennesker opplever sin livssituasjon, og hvilke synspunkter og perspektiver de har på temaer som blir tatt opp i intervjusituasjonen.» (Thagaard, 2013, s.95). Thagaard (2013) sier videre at intervju gir et godt utgangspunkt for å komme inn på personer sine erfaringer, tanker og følelser. Igjen så vil et intervju for meg være nyttig på bakgrunn av hva Hagelund & Loga (2009) sier om at innvanderforeldre sine egne tanker og følelser til frivillighet ikke er særlig forsket på.

Kvalitativt intervju vil være nyttig for meg siden det kan gi meg innsikt i hva hver enkelt har slags erfaringer, tanker og følelser til temaet i oppgaven. Sammen med dette så er kvalitativt intervju rettet mot innvanderforeldre en lite benyttet metode, og i så måte kan det argumenteres for at det kan være samfunnsnyttig slik at man får flere svar til tematikken rundt frivillighet blant innvanderforeldre i idrett/fotballklubber.

Basert på funn i tidligere forskning, ville jeg prøve å komme nærmere et svar på problemstillingen. Tillitt mellom meg som intervjuer og informantene var derfor viktig for å få ærlige svar i undersøkelsen (Thagaard, 2013). Ved å velge intervju kom jeg nok frem til flere svar på spørsmålene jeg søkte svar i, enn om jeg hadde valgt andre metoder hvor jeg ikke hadde fått en så tett kontakt til informantene i undersøkelsen som gjennomførtes. Håpet var at jeg skulle finne samsvarende funn som er kommet i tidligere forskning, og gjerne nye funn som ikke tidligere er kommet frem.

4.3 Utvalg

Når jeg så hadde bestemt meg for å gjennomføre kvalitative intervju måtte jeg velge meg ut et utvalg for undersøkelsen. Utvalget er hvem jeg som forsker skal få data fra i undersøkelsen. Kvalitativ forskning er ofte basert på strategiske utvalg. Slike utvalg er strategiske i form av at deltagerne i utvalget har kvalifikasjoner eller egenskaper som passer til problemstillingen i undersøkelsen og dens teoretiske perspektiver (Thagaard, 2013).

For å finne frem til utvalget nevner Thagaard (2013) det som hensiktsmessig at man finner frem til det miljøet man skal forske på, og så retter en formell henvendelse til personer som kan være til hjelp for at man finner frem til aktuelle informanter. Temaer i kvalitativ forskning er ofte personlige og nærgående. Det kan gjøre det vanskelig å få med personer som informanter, og man må ofte bruke seleksjonsmåten for å skaffe et utvalg. Da kalles det tilgjengelighetsutvalg siden informantene var tilgjengelige for å bli med i undersøkelsen, og det er strategisk i den forstand at de representerer egenskaper som er aktuelle for problemstillingen. Snøballmetoden er en måte for å komme i kontakt med tilgjengelige informanter. Man kontakter noen som er aktuelle for undersøkelsen, som igjen oppgir navn på andre som er aktuelle. En risiko blir i så måte at man får for mange som representerer samme nettverk eller miljø. En mulighet er da å sette i gang flere snøballer i ulike miljøer (Thagaard, 2013).

For min undersøkelse var tanken å få med åtte innvandrereforeldre som har barn med i fotballklubber som informanter. Hvorfor jeg tenkte akkurat åtte var på grunn av at jeg trodde det ville være nok for å kunne besvare problemstillingen på en tilfredsstillende måte ut fra forutsetningene jeg hadde av tid til undersøkelsen. Samtidig er det viktig å ikke ha et større utvalg enn at man klarer å gjennomføre en god analyse. Her må man vurdere hvor mye tid og ressurser man har i forhold til utvalgets størrelse (Thagaard, 2013). Sett i ettertid føler jeg åtte informanter var nok for å kunne besvare problemstillingen i undersøkelsen. Sett at jeg valgte ut innvandrereforeldre som har barn med i fotballklubber så kan utvalget sies å være typisk i forhold til hva jeg har studert.

Tanken min med utvalget på åtte var å velge ut fire foreldre som er frivillige i fotballklubber, og fire som ikke er frivillige. Det kalles kategoribaserte utvalg som går på egne kvoter i hver kategori (Thagaard, 2013). Moods Qualitative Research (2010) undersøkelse for NFF gikk blant annet på hjemme-intervjuer med aktive og ikke aktive innvandrereforeldre. Deres antagelse var at det kunne bli problematisk å få med ikke-aktive foreldre i utvalget, og slik ble det også i deres undersøkelse. Derfor var jeg klar over at jeg også ville oppleve en slik problematikk når jeg skulle skaffe mitt utvalg. Det ble også problematisk å få med foreldre som ikke bidro frivillig for meg.

På grunn av det bestemte jeg meg for at innvanderforeldre med barn i fotballklubber var kriteriet for hvem jeg skulle få med, og utvalget kan kalles et tilgjengelighetsutvalg. Og ut i fra dette skulle de kategoriseres i tre grader av hvor mye de var med frivillig. Fra i stor grad, middels og liten grad frivillig. En av informantene er ikke lenger med frivillig på grunn av at han ikke lenger har aktive barn. En annen har ikke barn med, men er frivillig. Jeg har uansett valgt å ha dem med i undersøkelsen grunnet deres erfaring som jeg anser som nyttig for undersøkelsen.

Om vi så går litt tilbake kom jeg i kontakt med mine informanter gjennom tre personer jeg hadde kjennskap til. Jeg «rullet tre snøballer» hvorav jeg kom i kontakt med resten av informantene gjennom de jeg først kontaktet. Den ene av disse tre personene deltok ikke selv i undersøkelsen men var svært behjelpelig slik at jeg kom i kontakt med andre som ble med i utvalget. Thagaard (2013) påpeker det som et etisk dilemma når man skal få kontakt med informanter i kvalitative studier. Det kan være kontroversielle temaer som sees på, og derfor kan enkelte føle det stigmatiserende å bli forespurt om å delta. Jeg var nøye på dette. Spesielt i starten når jeg prøvde å få med innvanderforeldre som ikke bidro frivillig.

4.3.1 Informantene

I denne oppgaven er informantene anonymisert, og jeg vil med det bruke forkortelser som ikke er med på å gjenkjenne dem og den klubben de representerer. I ett tilfelle er det en som er med frivillig i to klubber, derav har han to bokstaver.

Bokstavene A, B, C, D og E er med på å si hvilken klubb informantene er tilknyttet, og nummeret sier hvem de er. Det vil komme en kort beskrivelse av klubbene i denne delen. Jeg vil kort forklare i hvilken grad hver enkelt er frivillig. Jeg klassifiserer det fra stor, middels og liten grad frivillig. Om informanten er førstegenerasjons- eller andregenerasjonsinnvandrere vil også komme frem her.

Informant 1A er lagleder i en mindre klubb i Groruddalen som har en stor minoritetsandel. Han vil jeg si er med frivillig i middels grad. Han er førstegenerasjonsinnvandrere.

Informant 2A har vært med i styret mens barna hans var aktive i klubben. Ga seg tidligere grunnet for mye arbeid i dette vervet. Nå slutter hans siste sønn som enda er

aktiv, men han vil likevel bli med videre igjen som en flerkulturell koordinator i klubben. Frivillig i stor grad og er andregenerasjonsinnvandrere.

Informant 3B er lagleder for sin yngste sønn sitt lag. Representerer en stor klubb med en relativt høy minoritetsandel i utkanten av Oslo. Middels grad frivillig. Han er andregenerasjonsinnvandrere.

Informant 4B er trener for sin sønn sitt nystartede lag. Er middels grad frivillig. Han er andregenerasjonsinnvandrere.

Informant 5C er trener og lagleder. Representerer en mindre klubb i Groruddalen med en veldig stor minoritetsandel. Er i stor grad frivillig. Han er førstegenerasjonsinnvandrere.

Informant 6C er med i støtteapparatet til hans ene sønn sitt lag. Tidligere vært trener og lagleder. Representerer samme klubb som 5C. Middels grad frivillig, stor grad før. Han er førstegenerasjonsinnvandrere.

Informant 7D var trener og lagleder for en mindre klubb i Groruddalen med stor minoritetsandel, har nå gitt seg siden barna har blitt voksne. Var tidligere i stor grad frivillig, er ikke frivillig lengre i klubben og derfor frivillig i mindre grad. Han er førstegenerasjonsinnvandrere.

Informant 8CE er med og hjelper treneren i klubb E, og aktivt tilstede rundt laget i klubb C. Har en sønn i hver klubb. Klubb C er nevnt, mens klubb E er en større klubb i den nordre delen av Oslo med en middels stor minoritetsandel. Er i middels grad frivillig. Han er førstegenerasjonsinnvandrere.

4.4 Validitet og reliabilitet

Validitet og reliabilitet er begreper som i utgangspunktet er blitt benyttet i kvantitativ forskning. Samtidig er de svært relevante i tilknytning til kvalitativ forskning når man skal se på dataene som samles inn sin gyldighet (Thagaard, 2013).

4.4.1 Validitet

Validitet går på gyldigheten av de tolkninger en forsker gjør av data som er samlet inn. For å vurdere gyldigheten må man se på om resultatene av forskningen kan vise til den virkeligheten som er studert. For å vurdere validiteten må man altså stille spørsmål om de tolkninger som er kommet frem er gyldige i forhold til hva man faktisk har studert. For å styrke forskningens validitet er det viktig at jeg som forsker er flink til å argumentere for de tolkninger jeg har kommet frem til gjennom analyse. Videre bruker man begrepene intern og ekstern validitet (Thagaard, 2013).

Intern validitet baserer seg på hvordan årsakssammenhenger støttes innenfor en bestemt studie. Enklere forklart hvordan tolkninger kan sees i sammenheng innenfor en og samme studie. Ekstern validitet blir hvordan tolkninger innenfor en studie kan ha gyldighet i andre sammenhenger. Altså hvordan man i en studie kan argumentere for at tolkningene som er gjort der kan overføres til andre sammenhenger.

I min studie vil jeg si den interne validiteten blir mest viktig. At jeg selv nøye vurdere de tolkninger jeg gjør gjennom analyse opp mot hva informantene ga meg av informasjon. At jeg kun har åtte informanter kan spille inn på gyldigheten da det helt sikkert ville vært en klarere tendens i dataene om flere hadde vært med i undersøkelsen. Samtidig kom det mye som samsvarte mellom informantene, og det kan helt klart sies at mye av det mine informanter har kommet med av informasjon kan sees igjen i tidligere forskning på området. I noen tilfeller kom informanter med ulike forståelser av forhold i egen klubb. Dette kan slik jeg ser det skyldes at de har barn i ulike aldersgrupper, og forhold de har opplevd kan ha forandret seg sammen med at det er menneskelig å forstå ting ulikt.

Den eksterne validiteten i oppgaven blir det vanskelig å bedømme, men det er ingen grunn til å tro at funn i denne undersøkelsen ikke skal gjelde for andre områder i Norge hvor man også har mange med innvandrerbakgrunn i en fotballklubb sitt nærområde.

4.4.2 Reliabilitet

«Reliabilitet kan knyttes til spørsmålet om en kritisk vurdering av prosjektet gir inntrykk av at forskningen er utført på en pålitelig og tillitvekkende måte.» (Thagaard,

2013, 201). I utgangspunktet er reliabilitet blitt benyttet som et begrep for repliserbarhet. Men i kvalitativ forskning blir det mer problematisk da forskeren sin relasjon til de det skal forskes på ikke kan være helt lik hvordan andre forskeres relasjon ville blitt. Det blir derfor viktig at jeg som forsker er kritisk reflektert over hvordan min relasjon til informantene kan påvirke dataene jeg får (Thagaard, 2013).

Sett i lys av reliabiliteten i min undersøkelse har jeg hele tiden vært observant på at informantene ikke skal føle seg presset på noen som helst måte av meg. For at jeg skal få dem til å føle seg komfortable har jeg blant annet latt dem få velge hvor vi skal gjennomføre intervjuene. For dem som ikke hadde noe spesielt ønske om å velge hvor vi skulle møtes (to personer) så har jeg hatt tilgang til et møterom på en nøytral plass, slik at de ikke skulle føle det ukomfortabelt om vi for eksempel møttes i offentligheten der de kanskje ikke hadde turt å komme med hva de hadde på hjertet om tematikken.

I undersøkelsen kjente jeg ikke noen av informantene fra før. Men to av de tre jeg startet snøballmetoden med var bekjente av noen som er bekjente av meg. Jeg vil uansett si å ha opplevd at alle informantene følte seg trygge og komfortable slik at undersøkelsen kan sies å ha en sterk reliabilitet. Jeg var bevisst på å fremstå som tillitsvekkende og troverdig slik at informantene opplevde meg som en person de kunne åpne seg for.

4.5 Etikk

I denne undersøkelsen er det gjennomført forskningsintervjuer som behandler personopplysninger. Jeg plikter da i forkant av datainnsamlingen å søke om tillatelse til å gjennomføre undersøkelsen av NSD (Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste) (Thagaard, 2013). Thagaard (2013) fokuserer spesielt på tre etiske aspekter i kontakten mellom forsker og informant. 1) Informert samtykke, 2) konfidensialitet og 3) konsekvenser av å delta i forskningsprosjektet.

4.5.1 Informert samtykke

Forskningsprosjekter som involverer personer har som hovedregel at de ikke skal settes i gang før de har fått deltagerens informerte og frie samtykke. Basert på individets kontroll over eget liv skal man når som helst kunne trekke seg ut av forskningsprosjektet uten at det skal medføre noen negative konsekvenser for dem. At deres samtykke er informert betyr at de før prosjektet er informert over hva det

innebærer, mens fritt samtykke tilsier at det er avgitt uten ytre press (NESH, 2006). Det er i kvalitativ forskning litt begrenset hvor mye informasjon forskeren kan gi til de som skal delta. Kvalitative forskningsprosjekter kan forandre seg underveis, og det er ikke gitt hvordan resultatene blir presentert. Forskeren bør derfor være innstilt på å forhandle om deltagerens samtykke underveis (Thagaard, 2013).

I min undersøkelse informerte jeg de som ble med i forkant over e-post eller telefon om hva undersøkelsen gikk ut på. Samtidig var jeg grundig ovenfor informantene i forkant av intervjuet når vi møttes, slik at de fikk informasjonen om hva som ville skje i undersøkelsen en gang til. Da håpet jeg de ville føle seg ekstra komfortable med tematikken som ble tatt opp i intervjuet. Uten å mene at min undersøkelse har vært belastende for de som deltok, så var jeg likevel klar på hva den innebar og at den ikke gikk ut på å sette potensielle «ikke-frivillige» i gapestokken. Alt i alt tror jeg informantene opplevde informasjonen jeg ga som ryddig, og det var ingen som trakk seg underveis.

4.5.2 Konfidensialitet

I publiseringen av resultater er det en utfordring for meg som forsker å både fremstille dataene i et faglig relevant perspektiv, og akseptable for informanten i undersøkelsen. Kravet om konfidensialitet er viktig, og dermed er det viktig at ikke biografisk informasjon som kan bidra til å gjenkjenne informanten utgis (Thagaard, 2013). I min undersøkelse kan det være relevant med informasjon som landbakgrunn og klubbtilhørighet. Kort og godt vil kravet om konfidensialitet tilsi at det dermed er krav om at jeg som forsker behandler informasjon fra forskningsprosjektet på en slik måte at informanten ikke tar skade av å delta, og helst ikke gjenkjennes (Thagaard, 2013).

Jeg har derfor beskrevet informantene med bokstaver og tall. De ble lovet at de ikke skulle kunne gjenkjennes i den endelige oppgaven, og er derfor anonymisert. Skulle man gjenkjennes blir det av de som eventuelt har utvekslet «snøballen» med hverandre. Uansett er det ikke veldig kontroversielle data som kommer frem i undersøkelsen, og liten sjans for at man skal kunne bli kjent igjen.

4.5.3 Konsekvenser av forskningsprosjektet

Det siste aspektet som går på konsekvenser av å delta i forskningen baseres på at jeg som forsker har et ansvar for at informantene i mitt prosjekt ikke tar skade av å delta eller påføres alvorlige belastninger av å delta i prosjektet. Jeg må respektere informantenes medbestemmelse, frihet og integritet (NESH, 2006).

Som jeg delvis var inne på i delene over så har jeg vært grundig før undersøkelsen med å beskrive hva den går ut på. Informantene fikk bestemme selv hvor undersøkelsen skulle finne sted. Dette fordi jeg tror de da vil føle seg mer komfortable, og jeg ser det som en selvfølge da de også er så generøse at de tar seg tid til å hjelpe meg med denne undersøkelsen. Tid, sted og frihet til å kunne gi seg om de ønsket var jeg klar på at de hadde rett til å bestemme.

Jeg var også klar over at spørsmålene som kom i intervjuene kunne oppleves som negative om jeg formulerte dem feil. Temaet går på innvandrerforeldre og frivillighet. Faren var slik jeg så det at spørsmålene kunne oppleves som negativt ladede ovenfor den frivillige innsatsen innvandrerforeldre har i fotballklubber. Jeg var derfor veldig bevisst på å spørre dem først om hvordan de opplevde forskjellige områder innenfor temaet. Kom de da for eksempel med svar som gikk på problemer og hindringer for innvandrere så gikk jeg heller da dypere inn på hvorfor og hva problemene kunne skyldes. Jeg mener og tror derfor ikke denne undersøkelsen var særlig belastende for informantene som deltok.

4.6 Kvalitativt intervju

Det er forskjellige fremgangsmåter for gjennomføringen og utformingen av et kvalitativt intervju. For denne undersøkelsen valgte jeg noe som kalles en delvis strukturert tilnærming. Man kan både ha en lite strukturert- og strukturert tilnærming. For min undersøkelse vil det si at jeg på forhånd hadde en intervjuguide med struktur klar, men at jeg var forberedt på å følge informantens fortelling samtidig som jeg hadde en mal på spørsmålene som var viktige for å besvare problemstillingen i oppgaven (Thagaard, 2013).

Jeg ser på denne fremgangsmåten som mest hensiktsmessig for min undersøkelse. Ved å følge en slik struktur så opplevde jeg å både få svar på mine spørsmål, samtidig som

muligheten for at nye data jeg ikke var forberedt på å få kom frem. Det var for meg viktig å kunne intervjuguiden godt slik at vi fikk en fin flyt og samtale. Jeg merket meg at jeg ble mindre og mindre strukturert etter hvert som jeg hadde intervjuet flere. Samtidig følte jeg at jeg fulgte temaene i guiden.

I utformingen av intervjuguiden så hadde jeg hovedspørsmål og oppfølgingsspørsmål. Målet var at personene som ble intervjuet helst skulle prate mest mulig fritt etter hovedspørsmålene. Om de ikke besvarte alle temaer jeg håpet på ut fra et hovedspørsmål så brukte jeg oppfølgingsspørsmålene. Thagaard (2013) fremhever også prober som spørsmål og kommentarer som er med for å skape flyt i intervjuet. Jeg vil ikke si jeg hadde det direkte i intervjuguiden, men ved å kunne guiden godt på forhånd mener jeg at jeg var forberedt på å kunne skape en flyt i intervjuene slik at probene var mer innøvde på forhånd. Jeg er heller ikke en utlært intervjuer så min erfaring var at jeg ble bedre etter hvert på å komme med passende kommentarer.

4.7 Databehandling og analyse

I kvalitativ forskning starter analysen allerede i felten, og varer gjennom hele forskningsprosessen. Man står igjen med en stor datainnsamling etter en kvalitativ undersøkelse, og en viss grad av en pågående analyse som har pågått under datainnsamlingen. Formålet med analysen i kvalitativ forskning er å skape en oversikt over datamaterielt i lys av undersøkelsens problemstilling (Grimen & Ingstad, 2013).

I min undersøkelse valgte jeg å gjøre en temasentrert tilnærming i analysen. Her er oppmerksomheten knyttet til at man som forsker studerer informasjonen fra informantene mot ett tema. Man ser på informasjonen alle deltakerne i undersøkelsen har kommet med, og prøver da å forstå hvert enkelt tema i lys av den samlede datamengden. Man finner så frem til kodeord som belyser temaer i teksten og knytter dem til egne kategorier (Thagaard, 2013).

I temasentrerte tilnærminger er det viktig at alle informantene har kommet med svar på de ulike temaene i intervjuet for at man skal kunne analysere hvert tema opp mot informasjonene alle har kommet med (Thagaard, 2013). I mine intervju fikk alle informanter spørsmål om de samme temaene. Samtidig var det ikke alle som hadde like mye informasjon om alle temaer. Noen kom også med ny informasjon som alle ikke

kom med. Da kan analysen slik jeg ser det gå litt mer mot personsentrert tilnærming der det ikke stilles like store krav til sammenlignbarhet (Thagaard, 2013). Samlet sett vil jeg si informantene i stor grad holdt seg til de samme hovedtemaene, men noen ulikheter i dukket opp når jeg videre skulle analysere og finne frem til kodeord.

Når jeg hadde transkribert den store datamengden satt jeg igjen med åtte hefter med mye informasjon fra mine informanter. Jeg hadde allerede starten en slags analyse underveis i intervjuene og transkriberingen. Når den så var ferdig satt jeg meg ned med hvert enkelt hefte. Jeg brukte tre forskjellige fargepenner til å streke under den informasjonen jeg anså som nyttig. Hver farge indikerte om informasjonen kunne relateres til økonomisk, kulturell- eller sosial kapital. Noen ganger brukte jeg flere farger på den samme informasjonen.

I tillegg til å kode informasjonen til de tre forskjellige hovedtemaene så prøvde jeg å dra ut kodeord som kunne relateres til temaene. Når alle heftene var analysert dro jeg paralleller mellom kodeordene i de forskjellige heftene for å prøve å forstå helheten av hva som hadde kommet frem. Jeg endte til slutt opp med kodeord som sees igjen under hver kapitaltype i resultat- og analyse og diskusjonsdelene som kommer videre i denne oppgaven.

5.0 Resultater

I denne delen vil jeg komme med resultater fra datainnsamlingen som vil være med på å belyse problemstillingen i oppgaven. Det gjelder både nye tanker mine informanter har kommet med som vi ikke kan se mye til i tidligere forskning, men også tanker som underbygger tidligere forskning på området. Knyttet opp mot problemstillingen så vil jeg på en best mulig måte sette lys på resultater som vil være med på å besvare den på en best mulig måte.

Mine delproblemstillinger er i så måte viktige. Resultatdelen deles opp i tre deler der jeg trekker inn resultater som jeg kobler til økonomisk, kulturell- og sosial kapital. Under hver kapitaldel vil det være egne deler (kodeord) som jeg har kommet frem til ut fra hvilke data mine informanter har gitt meg. De ulike delene har slik jeg ser det ofte sammenheng i hverandre, derfor prøver jeg å ha så flytende overganger som mulig.

5.1 Økonomisk kapital

5.1.1 Ressurser i klubbene

I intervjuene var det litt delt hva de ulike informantene mente om klubbens jobb for å rekruttere frivillige. Men noe ga seg til syne hos de informantene som mente klubbene kunne gjort mer for frivilligheten, og flere pekte på ressurser i klubbene. Noen antok at det var en for stor byr på hvert hode i styret. Derfor nevnte flere at de trodde klubbene hadde en ressursmangel, som igjen gjorde at de som hadde styreverv ol. i klubbene bare hadde tid til de mest nødvendige oppgavene, og dermed ikke kunne avse tid til en mer gjennomtenkt strategi for hvordan de skulle få med flere foreldre frivillig.

Informant 1A pekte på at det var mange barn som stod på venteliste for å få være med på lag grunnet for få foreldre som ville ta på seg roller i klubben.

Jeg tror ikke det gjøres nok, de har jo også jobber de som styrer klubben.

Og da tror jeg de mest gjør de oppgavene de må gjøre. Det er nok mangel på ressurser som er grunnen til at det ikke gjøres mer. (1A).

2A som er fra samme klubb hadde ikke en helt lik oppfatning, og mente det ble gjort tiltak som skulle være med på å spesielt få med flere foreldre med innvandrerbakgrunn. Dette var da tiltak som kan virke å ha blitt igangsatt i den senere tid, da han påpekte at

det tidligere har vært et stort forbedringspotensial knyttet til å få med flere foreldre frivillig.

En annen trodde det gikk mer på hva klubben valgte å bruke ressursene sine på, altså at det handlet om prioriteringer. «Nei, jeg tror det er viljen og hva man fokuserer på. Det er ikke en veldig stor oppgave å sette sammen noen folk som jobber mot foreldre i oppstarten slik at man får flere til å bidra.» (3B).

5.1.2 Kostnader

Når det gjelder det økonomiske aspektet rettet mot avgifter for å delta i klubbene så var det litt ulike syn på det hos informantene. I sum viste det seg at de som kom fra de litt større klubbene så på kostnadene for å delta som større, enn de som var i de mindre klubbene. Når det allerede kostet så mye som det gjorde enkelte plasser mente de det kunne bidra til en forvitring av den frivillige deltagelsen, og det var også eksempler på ekskludering av barn. Det være seg forskjellige avgifter som treningsavgifter, cuper o.l.

Flere så det som et mulig problem, og informant 5C var veldig observant på å ha lavest mulig kostnader når jeg spurte han om økonomi var noe han hadde opplevd som en ekskluderende faktor fra frivillig deltagelse hos foreldre, og mulig ekskludering av barn.

Ja det har jeg sett. Absolutt. Økonomi har jeg sett kan være det. Så jeg er veldig bevisst på å velge cuper og løsninger som ikke gjør det så veldig dyrt for foreldrene. [...] Vi bor i en bydel som mange sliter økonomisk, og det koster da 2100 kr å delta i klubben. Og det kan være mye for mange, men er vel kanskje lavest i Oslo (5C).

To andre informanter med barn i større mer «anerkjente» klubber (klubb B og E) nevnte kostnadene som store, og da spesielt når man kommer opp i årene og skal «satse» mer sportslig. Det var en tendens til at de litt større klubbene hadde høyere avgifter. En lagleder i en relativt stor klubb nevnte avgifter som en ekskluderende faktor.

Det ser jeg. Det er ikke alle som har råd til de tingene her. Og nå vet jeg jo, at man i hvert fall skal få dekt kostnadene. Det er i alle fall mulighet for det ... Men igjen, dette her blir mer og mer en pengemaskin enn et samlingssted. [...] For min del med eldstemann som går på satsningslag så koster det meg 15 000 kr i året bare for den ene avgiften. [...] Og det går jo greit for min

del, men om man har flere barn begynner man å snakke summer. Det er litt i overkant spør du meg. Der ser man jo gutter som kanskje har talent i 12-13 års alderen som har lyst til å begynne, men kanskje ikke får blitt med, på grunn av kontingenten. [...] (3B).

Den andre informanten som har to barn aktive i hver sin klubb så kostnadene for å delta i klubb E som et mulig problem for mange. «Du må vel regne med 10-12 tusen. Det er ikke kontingenten, det er alt som har med treningsavgift, vinteravgift, sommeravgift, treneravgift og slik. Så har du forskjellige cuper og slik.» (8CE). Han påpekte at dette kunne være mye for foreldre med flere barn som var aktive, og et prisnivå som kan virke ekskluderende på mange.

Det er veldig uheldig at barnet kan bli utelatt på grunn av høye kontingenter. Det kan være et hinder fra at barnet skal få være med. Og for innvandrere og minoriteter kan det jo av og til være et lite problem, da ofte bare en eller ingen har jobb. Man hører at man kan søke om støtte fra kommunen, sosial eller forskjellig for å dekke det som det koster å være med. Det er et mulig hinder. Det kan være et hinder fra å delta. Og det kan føles ubehagelig for foreldre å søke om støtte. Jeg har sett barn som ønsker å være med på fotballtur men foreldrene har ikke råd. [...] (8CE).

Som vi ser 8CE peker på så er det muligheter for at man kan få offentlig støtte om det skulle være vanskelig å dekke kostnaden for at barna skal kunne delta i aktiviteten. Hinderet fra at foreldre skal gjøre dette er ofte et ubehag som vi ser han kommenterer. I klubb B er også 4B inne på denne tematikken. Der skal klubben kunne legge til rette for at foreldre som har vanskeligheter med kostnaden skal kunne ta det opp med en ekstern i klubben, og ikke med andre foreldre som er lagleder ol. «De som har mer problem med betaling skal ta kontakt, ikke med meg, men med klubben slik at de lager en løsning. Så muligheten er der, og så er det en egen løsning gjennom sosialen og vet jeg. [...] (4B). Alle informantene så det som en selvfølge at spillere ikke skulle bli ekskludert om foreldrene ikke hadde betalingsevne. Men en informant påpeker faktisk at det er bevis på at det faktisk har skjedd, selv om klubben/offentlige skal legge til rette for at det ikke skal skje.

Rett og slett hvis man ekskluderer fordi foreldrene ikke betaler synes jeg det blir for gærent. [...] Vi har eksempler. Vi har det på barn som er blitt

ekskludert. På grunn av manglende betalingsvilje, eller betalingsviljen er jo der, men de har ikke økonomi til det. (3B).

Så når vi ser på kostnad og hva informantene har uttalt om dette temaet i intervjuene så er det ganske delt. I hovedsak kan det sies at de mindre klubbene i denne undersøkelsen ikke har så veldig store utgifter for de som ønsker å delta, mens de to klubbene som er litt større (B og E) har informanter som påpeker at utgiftene er relativt store om du ønsker å ha med barn som i tillegg vil være med på et «satsningslag» når de blir litt eldre. Informant 4B som er trener på det yngste laget i klubben syntes ikke kostnaden var ekskluderende, og det henger også sammen med hva 3B sa om at den blir relativt større når man blir eldre. I sum sier informantene at de tror store kostnader også vil virke ekskluderende på frivillig innsats fra foreldre også, da de ikke alltid ser logikken i at de skal delta frivillig når utgiftene allerede er såpass store. Det kommer jeg tilbake til lengre ned i denne resultatdelen. Offentlig støtte er og en mulighet om man sliter med å dekke kostnadene. Som 4B sier så kan det da virke som en lur mulighet å ha noen eksterne i klubben som kan hjelpe til med det, slik at det f.eks. ikke blir kjent i foreldregruppen at enkelte har dårlig råd, da det kan virke ubehagelig for den det måtte gjelde.

5.1.3 Tid

For å kunne få med foreldre som frivillige så forutsetter det at de også har tid til det. Klubbene som informantene representerer har i sum en relativt stor minoritetsandel. Som en utdyper det «Jeg jobber jo på dagtid, men det er mange med utenlandsk bakgrunn som jobber skift. Mange jobber på kveld og natt. Kanskje det da er vanskeligere å få med frivillige med minoritetsbakgrunn? [...] (1A).

Om man så har vanskeligheter med arbeidstid og lignende mener likeledes flere at det også handler om prioritering.

Ikke alle mener det er for tidkrevende. Etter samtaler med mine åtte informanter så henger det også sammen med om man har flere som tar oppgaver i og rundt lagene, samt en velfungerende foreldregruppe som stiller opp når det trengs kjøring på kamper, forskjellig dugnadshjelp og rett og slett en vellykket kommunikasjon mellom trener/lagleder og foreldrene slik at man til enhver tid vet hvem som kan stille opp på de ulike områdene man skulle ha bruk for flere.

Når man igjen sliter med at få foreldre stiller opp som frivillige, uavhengig av hvilken bakgrunn man har faller en større bær på de som er med og bidrar. «Jeg var både trener og lagleder. [...] Var ferdig for to år siden. Det er godt siden det var et ganske stort tidspress skjønner du!» (7D). Han holdt det gående som frivillig fra sønnen begynte med fotball til de var ferdig på jr. laget. Men det kan tenkes at det kan være en ekskluderende faktor, da det tar for mye tid.

[...] For å være ærlig, jeg hadde perioder i fjor hvor jeg slet. Jeg var nesten helt alene om å følge opp guttene på laget mitt. Det var 17-18 stykker jeg måtte være trener og lagleder for. Det var tøft, men jeg måtte møte opp. Hadde det vært flere foreldre som stilte opp hadde det vært enklere for meg. Men jeg måtte stille opp, jeg ville fullføre det ansvaret jeg hadde fått for guttenes skyld.» (6C).

Det viser seg tydelig at de som har hatt opptil flere verv, også har ytret at dette har vært krevende. Hos de informantene som har sagt at det er flere med i verv på lagene, og en til dels positiv og støttende foreldregruppe har det ikke virket å være for tidkrevende å være trener eller lagleder.

5.1.4 Bilkjøring

Bilkjøring er ofte noe som må til for at man skal frakte barn til kamper og eventuelt treninger. Noen få av informantene har pekt på dette som et litt problematisk område, da det ikke alltid var så mange foreldre som disponerte bil eller hadde førerkort. I hovedsak kom det frem at det ofte var de samme som kjørte, men at dette som regel løste seg fint så lenge man kommuniserte bra mellom hverandre.

Det kan til tider være litt arbeid for å organisere reise til cup eller kamp, det er ikke alle som svarer i god tid om de plutselig ikke kan stille opp med bil. Men det handler om samarbeide, og det løser seg som regel bare vi snakker sammen. Det har aldri vært store problemer. Det tror jeg skyldes at vi snakker godt sammen. Men det er som regel de samme som kjører.» (1A).

Det var kun i en klubb det viste seg at det hadde oppstått ordentlige problemer ved transport. Her hadde det hendt at man måtte avlyse kamper tidligere, og det var også vanskeligere å få svar fra foreldre på om de kunne hjelpe til. «Ofte har det ikke passet for foreldre å kjøre, og jeg har måttet finne andre transportmuligheter. Men det har vært

et problem når jeg ikke har fått tilbakemelding. Det er flere episoder på kamper vi ikke har rukket.» (6C). Her har det vist seg at foreldrene ikke har gitt beskjed, selv om informanten mener å ha tatt kontakt gjentatte ganger.

Han trodde det kunne ha mye å gjøre med at foreldrene ikke hadde så god råd, og behersket språk i mindre grad. «Det er egentlig ikke noe problem om man ikke kan kjøre, men da må man si fra litt tidlig, så løser det seg fint med å reise kollektivt.» (6C). «Ja, bilkjøring kan ofte være et problem for oss. Jeg tror færre foreldre med utenlandsk bakgrunn disponerer bil og har førerkort.» (5C).

5.2 Kulturell kapital

5.2.1 Interesse

På spørsmål til flere om hvorfor de trodde foreldre deltok frivillig, og ikke deltok frivillig var det flere som nevnte interesse. Noen trodde at foreldre både var med/ - og ikke med på bakgrunn av hva de selv hadde interesse av. Det var også kun en av informantene som selv sa at han ikke var noe særlig interessert i fotball, og idrett generelt. «Nei jeg er ikke så interessert i fotball, men noen måtte ta ansvar. [...] Jeg vet jo hvordan det ville blitt om ingen tok det ansvaret. Og det er jo gøy å se utviklingen nå» (5C).

For å si det sånn er det jo på (A) flere med minoritetsbakgrunn enn mange andre steder, for å si det sånn. Det gjøres jo litt, men det kan ofte være vanskeligere å få med foreldre som har minoritetsbakgrunn enn andre. Det er ikke alle som er interesserte. Så jeg tror det er en av hovedårsakene. Mange kommer fra kulturer der man kanskje ikke er så interessert i fotball, og barna leker mer med hverandre alene. (1A).

Det var relativt like svar informantene kom med når de nevnte interesse som en grunn til det engasjementet man så. Men det var en som skilte seg litt ut på dette området da han var inne på temaet. Han mente det ikke betød så mye hvor man kom fra, språk, interesser, forståelse osv., men at det var noe som var iboende ett menneske eller ikke. Det han sa kan i så måte gjenspeile hvorfor 5C tok sitt frivillige verv.

Jeg tror ikke det har noe å si om du kommer fra Norge eller et annet land. Klubbene har informasjonsmøter, du får høre ting på skolen. Folk vet hva som kreves. Så om du stiller eller ikke har nok med din frivillige ånd å gjøre.

De som har det har interesse av å hjelpe til, de som ikke har det deltar ikke så mye. Du kan jo legge et sjokoladepapir på gaten og se hvor lang tid det tar før noen plukker det opp. Sånn er det nok på et fotballag. Til slutt er det en som viser ansvar og påtar seg en rolle. Det handler om frivillig ånd tenker jeg. (8CE).

Det kan så sies at alle informantene, som alle har vært med eller er med frivillig, hadde en viss interesse av det. Enten det så var interessen av å hjelpe til eller fotballen som de også var interesserte i. De opplyste også at de enten trodde andre var med på grunn av fotballinteresse eller en interesse/ansvar av å få til noe for barna sin skyld.

5.2.2 Forståelse av frivillighetskulturen

Som i delen over hvor vi ser flere som peker på at de tror foreldre ofte stiller opp frivillig basert på interesse, så er det jo også lett å tenke seg at forståelsen av frivillighetskulturen ikke er bra nok tilstede. Det var også det alle informantene pekte på. Når det gjelder innvandrerforeldre og frivillig deltagelse i fotballklubber så var det deres forståelse av hvordan idretten er organisert som var den største faktoren informantene pekte på. Både om man var med eller ikke frivillig.

Jeg ser som lagleder at det kan være vanskelig å få frem budskapet at man skal stå seks timer å blande vaffelrøre når man har betalt mange tusen i kontingent allerede... Vi har barn fra 14 forskjellige land, og foreldre med forskjellig kulturell bakgrunn. Det kan føles urimelig å betale en månedslønn for så å måtte jobbe mange timer frivillig. Det hører jeg også fra nordmenn. (3B).

Denne informanten kommer jo som vi tidligere har sett fra en klubb hvor utgiftene spesielt sies å være relativt høye når barna blir eldre. Han mener det vil være enklere for foreldre å skjønne hvorfor man må hjelpe til, om klubben også prøver å senke kostnadene. «Når man kommer, gjerne nye til Norge. Og alt koster. [...] Det vil være lettere å forstå at man må hjelpe til, om klubbene gjør flere ting kostnadsfritt.» (3B). Idretten er jo i Norge basert på frivillighet, men til tider ser man jo nå høyere kostnader ved deltagelse som de har vært inne på her.

Det er litt forskjellige utgifter i klubbene i denne undersøkelsen. Samtidig var flere inne på at forståelsen ofte manglet, og at det følte nærmest litt urimelig å betale mye

samtidig som man skal bidra gratis. «Det som er trenden, eller hva mange tror av de med utenlandsk bakgrunn er at du betaleren kontingent, og så er du ferdig.» (2A).

Man når til slutt et metningspunkt om det blir dyrt, mange har ikke de samme ressursene, og som i vårt nærrområde med mange forskjellige kulturer som ikke kjenner den norske kulturen, så er det vanskelig å akseptere å både jobbe masse frivillig, og samtidig betale mange tusen for ditt barn. Jeg tror få aksepterer hvordan det fungerer om det blir for dyrt.
(4B).

Dette var en gjenganger fra alle i undersøkelsen. Mange pekte på at foreldre som ikke hadde den samme kunnskapen om frivillighet ofte hadde misforstått hvordan det egentlig fungerte. «Det å være frivillig er liksom sånn «gratisarbeid», og når de betaler for barnet tror de kanskje jeg som er lagleder også får penger.» (1A). «Mange får en ahaopplevelse når jeg prater med dem. [...] De sier du får jo betalt for arbeidet ditt, men når jeg forklarer hvordan det fungerer så er det faktisk flere som har blitt med fast.» (2A).

Forståelsen av hvordan norsk idrett fungerer med frivillighet pekes det på som en stor mangel hos mange. Den henger som flere sier sammen med informasjon som ikke kommer frem om hvordan ting fungerer, ofte grunnet språkvansker. Dette er da også egne deler i oppgaven, men det blir også vanskelig å dele dem hver for seg.

5.2.3 Integrert – «nyinnflyttet eller andregenerasjonsinnvandrere»

Veldig mange pekte på at de trodde forståelsen ikke var helt tilstede hos mange, spesielt de som kanskje ikke har bodd alt for lenge i Norge. «I starten har jeg erfart at det kan være tøft å få med de som er nye. [...] Men gir man dem tid, og hjelper med informasjon så er det muligheter.» (5C). Det virket å være en felles oppfattelse hos de fleste at det var lettere å selge inn et budskap om alt fra å trenge dugnadshjelp til forespørsler om man kunne stille i et verv så lenge man hadde bodd lengre eller var født i Norge. Det ble pekt på at man da kunne språket bedre, hadde fått bedre økonomi og generelt sett lært seg den norske kulturen bedre å kjenne.

«Er du førstegangsinnvandrere så er det mer vanskelig. Jeg er jo født og oppvokst her, så jeg har en helt annen forståelse og tilnærming til ting.» (3B). Det ble beskrevet som mer problematisk å inkludere foreldre som var nye i landet, men samtidig ble det sett på som

en mulighet for at man raskere kunne komme inn i kulturen her. «Er du nyankommet til Norge. Språk kan du ikke, jobb har du ikke. Men kommer man da på det som skjer kan man jo lære språk og knytte bånd!» (3B). Her ble det sett på som en mulighet til at man dermed raskere kunne lære seg den norske kulturen og samtidig bli bedre i norsk.

Generelt sett ble det pekt på som vanskeligere å inkludere med de som var nyankommet i Norge. Men man så det også som en mulighet for dem til å skaffe seg nettverk og kunnskap som er til hjelp når du er kommet til et nytt land.

5.2.4 Språk

Både når man er nyankommet Norge og eventuelt senere kan det være man ikke behersker språket like bra. Det var gjennomgående at informantene mente språklige barrierer kunne være medvirkende til at man ikke greide å motta informasjon like lett, at man gjerne holdt seg litt på avstand og i alt ikke ble en like stor del av felleskapet rundt lagene. «Erfaringsmessig så sliter de som ikke kan norsk mest.» (5C).

Det blir pekt på at det virker å være vanskelig å få kontakt med foreldre som ikke er like gode i norsk. «Mange ganger har jeg tatt kontakt med nye foreldre, og til slutt kommet hjem og snakket med dem. Da sier dem ofte at nei det er flaut, jeg snakker så dårlig norsk.» (7D). Alle ble spurt om man var bevisste på om ikke alle kunne like godt norsk. De fleste påpekte at det ble vist forståelse for dette, og at man dermed kartla hvilke foreldre som eventuelt trengte informasjon på engelsk. «I og med at jeg sender ut informasjonen på laget så kommer det på engelsk og norsk siden vi har to familier hvor de ikke kan norsk.» (4B). De fleste svarte dette, samtidig som de eventuelt var mer grundige med barna slik at de kunne forklare på morsmål.

Men språkproblemer virket uansett å virke som en faktor som gjorde at mange prøvde å distansere seg fra det som skjedde. «De som ikke kan norsk er litt mer skeptiske og tilbaketrukne, jeg tror man bør bruke andre metoder for å få dem med. Ikke alltid men med noen. Gjerne informasjon på flere språk om det er ressurser til det» (1A).

Det var spesielt en som var litt uenig i at informasjon skulle komme på flere språk. Han syntes det var med på å virke splittende, og samtidig så han det som en selvfølge at man i Norge skulle holde seg til et felles språk. Hvis alle brukte norsk trodde han det i sum ville være best.

Jeg var med på et storbyprosjekt. [...] Vi fikk vel en del midler da gjennom dette, og det var vel i samarbeid med NFF at det hadde blitt laget brosjyrer med informasjon om holdninger og alt dette med engasjement hos foreldre. [...] Og da var dette laget på flere språk. Jeg var jo den som da sa at dette var jeg litt imot. Jeg synes det er viktig at alle snakker det samme språket. [...] Barna snakker norsk sammen, så da bør foreldrene og prøve det. Noen ord kan være vanskelige. Men det er viktig at man prøver. Da må man heller snakke bedre sammen og gi det tid så er det ikke noe problem slik jeg ser det, selvfølgelig går det man gjorde her. Men det er ikke optimalt i mitt hode. (2A).

Alt i alt ble språk sett på som et mulig hinder. Flere mente det gjorde det vanskeligere for flere, og det ble pekt på at man burde være mer tålmodige og forklare bedre til de som slet med språket så de kunne få tid til å forstå hva som ble sagt og lære seg det. «Man er ofte litt tilbakeholden om man sliter med språk. Jeg gjorde det også i starten, men bestemte meg for å kaste meg i det. Vi må gjøre folk trygge tror jeg i begynnelsen.» (5C).

5.3 Sosial kapital

5.3.1 Tillit

Når nye foreldre skal rekrutteres med i et lag enten det er som lagleder, stå i kiosk eller bare komme for å se på barnet spille fotball og bli en del av felleskapet mener mange av informantene at det er mest effektivt om det er tillit til den som informerer dem. Uten å direkte spørre kom mange inn på at de trodde det var enklere om en kontaktperson også hadde innvandrerbakgrunn, om man så skulle være i kontakt med foreldre som også hadde innvandrerbakgrunn.

I og med at jeg er flerkulturell så føler jeg at de foreldrene jeg snakker med av utenlandsk bakgrunn forstår meg bedre. [...] Jeg er født og oppvokst i Norge. Men siden jeg har samme hudfarge, hårfarge så føler jeg at vi klarer å kommunisere bedre på en måte. Jeg tror de er mer tillitsfulle til meg da, uansett om de kommer fra Sri Lanka eller Pakistan. (2A).

Det var flere som var inne på dette temaet. Den samme informanten var inne på det med at han selv har en rolle i klubb A som flerkulturell koordinator, og mente det var

effektivt å engasjere en i et slikt verv for å spesifikt jobbe opp mot å inkludere med flere foreldre med innvandrerbakgrunn.

Det er fort gjort å vele en materialforvalter, men det er også viktig å ha en eller flere som har fokus på å koordinere foreldre om det er nødvendig. Jeg ser på det som en fordel at jeg har minoritetsbakgrunn, men det må ikke nødvendigvis være en med det som jobber opp mot foreldre med minoritetsbakgrunn. (2A).

Andre pekte også på at de trodde tillitten i større grad ville være tilstede om en med innvandrerbakgrunn var en slags koordinator. «Det handler om tillit. Jeg tenker at man ikke vil vise sine svake punkter, men at man åpner seg mer for en med mer lik bakgrunn.» (5C). «Jeg tror man skulle fått med flere med minoritetsbakgrunn som frivillige, siden jeg tror de lettere fanger andre minoritetsforeldre. [...] De ser meg liksom som en utlending. [...] De kan sikkert føle å ha mer til felles med meg.» (7D).

Det beste er å møtes ansikt til ansikt. Men alle møter ikke opp, og da er jeg så heldig at jeg kan si tin direkte til folk uten at de tar seg nær av ting. Jeg er jo «derfra» selv. [...] Det er et faktum, jeg har sett det selv, at foreldre har tatt det ille opp om en norsk trener har sagt det samme som meg. Så det er definitivt en fordel at jeg har den bakgrunnen min i en slik situasjon. (3B).

Det visste seg at mange av informantene hadde gjort seg opp erfaringer av at de trodde de lettere kunne rekruttere med flere frivillig siden de også hadde en annen etnisk bakgrunn. I all hovedsak trodde de det handlet om en større tillit mellom dem og foreldre med innvandrerbakgrunn, og at man mulig hadde mer til felles.

5.3.2 Oppstart

I blant informantene så man at oppstarten var et viktig område. Med oppstart mener jeg når et nytt kull med spillere skal etableres, gjerne når man har begynt på barneskolen. Det viste seg at klubbene har blitt flinkere med årene på dette området, da informanter fra samme klubb hadde ulik oppfatning av klubbens arbeid på dette området. De som har barn som nå etter hvert begynte for noen år siden pekte på at de trodde det var mer tilfeldig hvordan det ble gjort fra klubbens side, mens de som har relativt unge barn som

nylig har begynt har oppfattet arbeidet som bedre. Det var dog ikke helt lik oppfatning hos alle.

«Det er jo ventelister for nye barn i klubben. [...] Jeg synes det virker litt tilfeldig hvordan man starter nye lag. Det er noen møter, men tror ikke det gjøres nok.» (1A). Samtidig fikk jeg et annet inntrykk fra den andre informanten. «Når nye lag etableres så sendes det ut informasjon til hvert årskull. Så et møte med klubben. [...] Så følges lagetableringen opp, og det informeres deretter hva som kreves av de ulike rollene man må ha.» (2A).

I klubb B var det også veldig likt. Den med eldst barn hadde et annet inntrykk enn han med yngst som var en del av et helt nyetablert lag. «Det er tilfeldig. Klubben bare kaster ballen til foreldrene og informerer lite om hva som kreves». (3B). «Jeg synes det var veldig bra. [...] Klubben har fulgt godt opp. Hatt en egen person som har sett til at alt har fungert i oppstarten. Utmerket oppfølging.» (4B). I klubb C derimot pekes det mer fra alle på at de tror klubben sliter litt med at få fra klubben følger opp oppstarten. Samtidig sier dem at informasjonen kommer ut når lag skal etableres, men at det er veldig tilfeldig basert på om man er heldige med at det er engasjerte foreldre. «Vi har kull der det ikke er lag, og kull der noen hjelper. Jeg tror man sliter med foreldre som ikke har kunnskap om hva som kreves. Det er synd klubben ikke kan følge bedre opp.» (6C). Det samme inntrykket kan sies å være hos de som nå ikke er nevnt.

Inntrykket er at det er blitt en bedre strategi fra flere klubber i undersøkelsen for hvordan man gjør det når man skal starte opp nye lag. Det virker å være viktig å ha noen som følger godt opp nyetablering av lag, slik at lagene får en god start.

5.3.3 Felleskap

Det å ha foreldre som møter opp på kamper, treninger, og gjerne også i frivillige verv er viktig for miljøet. Noen pekte også på sosiale samlinger som grillfest, foreldrekamper mot barna ol. som positive «happeninger». «Når vi arrangerte grillfest med fotballkamp mot barna så møtte mange foreldre opp. [...] I senere tid har vi hatt flere som vil hjelpe til.» (8CE). Det samme peker en annen informant på. «Det er undervurdert hvor effektivt sosial arrangementer er. [...] Flere foreldre kommer når det ikke er dugnad, og det dukker flere opp til dugnad neste gang.» (3B).

Jeg har jo planer, det er kanskje ikke mulig å få med alle. Men jeg vil få flere foreldre ut av sofaen. Med i felleskapet. Vi ordnet det for litt siden.

Arrangerte en egen fotballtrening for foreldrene. Da fikk vi en sosial happening, og samtidig snakket litt løst om hva de kunne tenke seg å bidra med. Det er sosialt og gøy, og vi får samtidig løst noen problemer. (2A).

Uten at alle informantene var inne på felleskapets betydning så er det rimelig å tenke seg at man lettere blir med å hjelpe til senere om man har fått en sosial tilhørighet i klubben. «Man må som klubb samle foreldrene. La dem bli kjent med hverandre gjennom et felles arrangement, for så på en fin måte fortelle dem hva som kreves og trengs.» (5C).

5.3.4 Samfunnsnyttig

Når man bidrar frivillig kan det være samfunnsnyttig. Alle informantene mente det var en av grunnene til at de var med og bidro. Flere var inne på at andre selv ville tjene på å være med, danne seg kontaktnettverk, få bedre språkferdigheter, og føle seg verdifull på grunn av den aktiviteten man kan være med å legge til rette for. «Når jeg er på senteret, ser gjengene med ungdom henge der. [...] Det er det jeg jobber for. Hvorfor er de ikke og spiller? [...] Det å få dem i aktivitet føles bra». (3B).

Jeg tror vi, om vi bare snakker med foreldre, viser dem hva vi kan få til og hvilken verdi det frivillige arbeidet har for samfunnet. Kommer det bedre frem, så er jeg sikker på at man vil forstå bedre hvorfor akkurat jeg skal være med å gjøre en innsats. (2A).

Samtidig påpekte en at samfunnet sammen med den frivillige ville tjene på at den enkelte som ikke var like integrert tok del i frivillig arbeid.

Jeg ser jo at det koster penger for samfunnet om man ikke får folk i jobb. [...] Se barna hvor fort de lærer norsk på skolen. Hva om da også foreldrene var mer med andre som snakket norsk. De får bedre språk, og kanskje kontakter som skaffer dem arbeid. (1A).

6.0 Diskusjon

I diskusjonsdelen vil jeg se på tidligere forskning og teori opp mot hva mine informanter har gitt meg av data. Her vil jeg danne grunnlag for prøve å besvare problemstillingen i denne oppgaven. Rammen i dette kapitlet vil følge samme mal som resultatkapitlet. Samtidig er det sammenhenger mellom kodeordene under hver kapital. Jeg vil derfor prøve å ha glidende overganger mellom kapitlene. Til slutt vil det komme en felles oppsummering hvor jeg så godt som mulig prøver å se kodeordene i sammenheng med hverandre. Jeg vil prøve å holde meg så godt som mulig til hva jeg skal finne ut, nemlig hva som kan være en hindring, og hva som kan muliggjøre at flere innvandrerforeldre deltar frivillig i fotballklubber.

6.1 Økonomisk kapital

6.1.1 Ressurser i klubbene

Mine informanter kom med litt ulike tanker rundt ressurser i klubbene de er og har vært en del av. Både mangler på ressurser og hvordan de brukes ble det satt lys på. Det er jo åpenbare forskjeller i hva den enkelte selv opplever, og forskjeller mellom klubbene de er en del av. Fokuset mitt blir da hva klubbene kan gjøre for at flere deltar frivillig. Og holder da klubben til i et område hvor det er en stor del mennesker med innvandrerbakgrunn, vil de dermed være en viktig ressurs for klubben siden det antagelig er mange barn som er aktive i klubben med innvandrerbakgrunn.

En informant trodde klubbene bare gjorde det som absolutt måtte gjøres, og at det grunnet manglende ressurser ikke ble fokusert nok på å inkludere med flere med innvandrerbakgrunn. En annen informant mente det handlet mer om vilje og prioriteringer. Uansett, om man sliter med rekruttering av frivillige, så er det rimelig å anta at man som klubb bør se på andre fremgangsmåter for å lykkes mer med frivilligheten i klubben.

I forskningen ser man blant annet Comte (2011) hvor de mener at man som klubb kan gjøre noen nødvendige endringer for å få flere frivillige med om man sliter med frivilligheten. Det kan da gi en klubb flere menneskelige ressurser, og de som styrer avlastning. I Ødegård et al. (2014) er det fokus på at frivillige organisasjoner ikke har like lett for å forandre seg kjapt som eksempelvis en privat næringslivsorganisasjon. Er

det store demografiske endringer i et område så vil jo åpenbart også en frivillig organisasjon, her fotballklubb, få nye interessenter å forholde seg til.

Dette blir da tanken til Putnam (2000) om «bonding» og «bridging». Er så en fotballklubb veldig «båndet» så kan det være vanskelig å få den veldig «brobyggende», om de som styrer er vant til det de alltid har gjort. Dermed er det rimelig å anta at nye mennesker ikke vil oppleve den som inkluderende. Om man da som klubb kan være åpen for forandringer slik at flere kan føle at de er velkommen vil klubben dermed lykkes med å være mer «brobyggende». Dermed har de større forutsetninger for å få flere frivillige til klubben, så må de dermed prøve å «bånde» dem når de kommer til klubben.

Som Aakvaag (2008) sier så er økonomisk kapital alt man har som kan gi økonomisk avkastning. Frivillig arbeid er en veldig viktig ressurs for norsk idrett. Om en klubb da i større grad prioriterer å bruke ressurser på å få flere med frivillig, vil det også kunne gi avkastning senere i form av flere frivillige som kan være kostnadsbesparende og innbringende for en klubb.

6.1.2 Kostnader

Kostnader forekommer når man har barn med i fotballklubber. Det virket å være ulike kostnader i de enkelte klubbene. Utsagn om alt fra høye til lave kostnader for å delta i aktivitet. Om kostnader resulterer i at barn og unge forsvinner vil mest sannsynlig foreldre også forsvinne, og klubben kan med det miste viktige ressurser i de frivillige som skaper aktivitet. Som jeg så fra informantene så var det både klubber med en lav kostnad for deltagelse, og klubber med en høy kostnad. De «større» klubbene i undersøkelsen virket å ha høye kostnader ifølge informantene, spesielt når de unge kom opp rundt tenåralsderen. Det å delta på «satsningslag» ble av en informant påpekt som en stor kostnad.

En var nøye på at han bodde i en bydel hvor mange slet økonomisk. På bakgrunn av det var han nøye på å velge cuper og løsninger som ikke skulle virke for ekskluderende. I klubben han var frivillig opplyste han at det kostet 2100 kroner for å spille fotball. Til forskjell fra en av de «store» klubbene hvor den ene avgiften for å delta på satsningslag var 15 000 kroner så var det en betydelig stor forskjell. Selv om det kan være mange faktorer som spiller inn på hva kostnadene i de enkelte klubbene vil være, og muligheter

for å få løst problemer om man skulle ha vanskeligheter med å betale så er det enkelt å se at en klubb bør være bevisst på at for høye kostnader kan virke ekskluderende både mot barn, men også frivillig arbeid fra foreldre om barn må slutte grunnet kostnader for deltagelse.

En av informantene nevner offentlig støtte som en mulighet, og flere sier klubbene skal kunne legge til rette for at man finner løsninger om foreldre har vanskelig for å betale det som kreves. En nevner at foreldre med betalingsproblemer skal ta kontakt med en ekstern i klubben som kan hjelpe, slik at han som forelder og frivillig ikke skal vite hvem som sliter med økonomien. Men hvor morsomt er det å ta kontakt dersom du er en av dem som ikke har så store økonomiske ressurser?

Flere av informantene i undersøkelsen hadde opplevd at foreldre hadde vanskeligheter med å dekke kostnader i klubbene de var en del av. Det er til forskjell fra Carlsson & Haaland (2006) som påpekte medlems- og deltakeravgift som ikke noe spesielt problematisk når de så på forskjellige grader av hva som var problematisk og ikke for foreldre med innvandrerbakgrunn.

I det sosiale rom utkjemper de forskjellige sosiale klassene en kamp i hierarkiet (Aakvaag, 2008). De økonomisk sterke vil i så måte stå bedre rustet til å dekke kostnader for deres barn sin deltagelse, mens de som har dårligere økonomi vil kjempe mer for å få «hjula» til å gå rundt. De mer ressurssterke foreldrene kan i så måte investere penger slik at deres barn kan bli med, mens de ressursvake foreldrene har mer vanskelig for å kunne gjøre det. Som vi så fra Aakvaag (2008), har man økonomisk kapital kan man investere det i egen vinning. Igjen kan det medføre at klubber mister barn og unge som vil være med. Dermed kan det forsvinne foreldre som kunne vært frivillige for klubben.

Informanter var også inne på offentlige støtteordninger og at klubben skal være behjelpelige om man sliter med å dekke kostnader for barna. Det var også et eksempel om en mulighet for å ta kontakt med en ekstern i klubben slik at det ikke blir kjent for andre foreldre hvem som sliter økonomisk. Det er åpenbart vanskelig om man skulle slite med kostnader, og flere vil nok føle det stigmatiserende om man skal gå til andre for å få hjelp med det. Samtidig vil nok en løsning der eksterne i klubben utenfor laget hjelper til når det skulle oppstå problemer være bedre. Men en klubb bør være bevisst

på hva kostnadene for deltagelse er, sett opp mot hvilken økonomi menneskene i klubbens område har.

Forståelsen av hva som kreves som forelder når du har med barn i en fotballklubb har blitt påpekt som mangelfull blant mange innvandrerforeldre når jeg har intervjuet informantene. Som flere har vært inne på så er det ikke lettere å forstå at man skal bidra frivillig, eller «gratis», når man allerede betaler store summer til klubben for at barn skal få delta. Dermed bør en klubb også reflektere over hva som kreves frivillige, sett opp mot hva aktiviteten koster økonomisk for at man skal kunne opprettholde ønsket aktivitet og frivillighet.

6.1.3 Tid

At foreldre har tid til å delta frivillig er essensielt for at en klubb skal kunne drive aktivitet. Som en informant sa så trodde han foreldre med innvandrerbakgrunn i større grad jobbet skift og lignende som igjen medførte at færre hadde tid til å stille opp frivillig. Andre mente det først og fremst handlet om prioritering. Det virket åpenbart belastende for de som både var lagleder- og trener. Informantene som sa de hadde hatt begge vervene samtidig ga uttrykk for at dette var tungt i perioder. At de hadde vurdert å gi seg var lett å forstå på måten de uttrykte seg.

Carlsson & Haaland (2006) fremmer forslag om å engasjere trenere, ledere og personer som kan ta av presset om man i et lag sliter med manglende foreldreinnsats. Det er lett å forstå om man har ansvar for 18 gutter, og må gjøre alle oppgavene, så tar det mye tid. Skrekkscenarioet er jo i en slik situasjon at de som stiller også gir seg slik at all aktivitet opphører. Ved bedre kommunikasjon mellom foreldre om hvem som til enhver tid har mulighet til å stille, så påpekte flere at en gruppe hadde bedre forutsetninger for å lykkes.

At man prioriterer jobb først er veldig forståelig. Første prioritet vil jo åpenbart være å forsørge familien man har. Skulle man ha økonomisk trygghet vil det være lett å tenke seg at man også investerer mer tid i fritid, da også å følge opp barna mer. Med mye økonomisk kapital kan man investere det i egen vinning (Aakvaag, 2008). Sett i lys av teorien knyttet til økonomisk kapital kan det tenkes at man med mer økonomisk kapital kan jobbe mindre eller i mer gunstige arbeidstider, som igjen kan være en forutsetning for at man har tid til å bidra frivillig. Uten at det behøver å være en fasit på at man ikke

jobber skift om man har god økonomi, så vil nok muligheten for frivillig arbeid fra de med stor økonomisk kapital være større om den tilsier at de har mer gunstige arbeidstider.

6.1.4 Bilkjøring

Skal man på kamper og turneringer er ofte et fotballag i de yngre årsklassene avhengig av foreldre som stiller med bil slik at man kan fraktes dit hvor man skal spille kamper. I min undersøkelse viste de fleste informantene til at bilkjøring kunne være litt vanskelig å organisere, men at det som regel løste seg gjennom god kommunikasjon. Det var ofte de samme som stilte opp, og mulig litt vanskeligere å få innvandrerforeldre til å kjøre.

Det var kun i en klubb hvor bilkjøring viste seg å være problematisk. Her var det eksempler på kamper som måtte avlyses siden de som skulle kjøre ikke stilte opp. I denne undersøkelsen er klubben sannsynligvis den med størst andel barn med innvandrerbakgrunn. Det kunne virke som språklige problemer kunne skyldes manglende deltagelse og kommunikasjon, sammen med at mange foreldre hverken disponerte bil eller hadde førerkort. Dette kunne virke som hovedårsakene til at bilkjøring kunne være et problem.

Carlsson & Haaland (2006) viste til at bilkjøring var et område som viste seg å være svært problematisk. I så måte så er det ikke helt sammenfallende med hva mine informanter ga uttrykk for, om vi ser bort fra den ene klubben hvor dette var et problem. Men som vi ser så er det en klubb hvor det var et problem, og da kan det også slås fast at det er et område som kan vise seg problematisk da det ikke er alt for mange klubber jeg har hatt ressurser til å undersøke.

Har man god økonomi kan man som sagt bruke den økonomiske kapitalen til egen vinning (Aakvaag, 2008). Dermed kan man investere i bil eller førerkort. Men om man er nyinnflyttet så er man ofte ikke like etablert økonomisk. Derfor kan det være at man i bydelen til klubben hvor man hadde problemer har flere foreldre enn i de andre klubbens nærområde som ikke har fått etablert seg så godt enda. Flere sin økonomi kan muligens ikke tillate at man har råd til å ta førerkort og anskaffe bil? Språk kan hindre det i en teoriprøve for førerkort? Samtidig kan det virke som de andre klubbene har bedre kommunikasjon og organisering, noe som igjen kan bidra til at flere stiller opp rundt lagene.

6.2 Kulturell kapital

6.2.1 Interesse

Av informantene jeg intervjuet var det kun én- av åtte som ikke hadde noen personlig interesse for fotball. Han hadde til gjengjeld stor interesse av å se hva det frivillige arbeidet han la ned betød for guttene på laget hans. En trodde at hindringer i å få med frivillige med innvandrerbakgrunn kunne skyldes at mange fra andre kulturer ikke hadde den samme interessen for fotball som mange her i Norge har. En annen trodde det først å fremst handlet om interesse av å hjelpe til, ikke om man har interesse for fotball.

I et perspektiv på kulturell kapital kan man tenke seg den første formen som går på den sosialiseringen man har opplevd tidlig i livet som har vært med på å forme et menneske (Aakvaag, 2008). Har man ikke da blitt eksponert mye for fotball, så vel som frivillighetskulturen som er i Norge fra tidlig i livet, kan det lett tenkes at man ikke har like lett for å ta del i frivillig arbeid i en klubb hvor man har med barn.

Samtidig kan det stilles spørsmål ved om en klubb har gjort nok for å få foreldregruppen til å vise interesse for å delta frivillig? Foreldre vil som regel det beste for sine barn, og om man som klubb kan gjøre foreldrene oppmerksomme på hvilken forskjell de kan utgjøre for barn og unge så vil mulig mange vise interesse av å stille opp å hjelpe til.

6.2.2 Forståelse av frivillighetskulturen

Jeg kommer så inn på en av de mest påpekte hindringene/mulighetene som informantene viste til. De fleste informantene mente å sitte igjen med en forståelse av at mange av innvandrerforeldrene de hadde vært i kontakt med i deres frivillige roller ikke hadde en tilstrekkelig forståelse av hva som kreves som forelder når man har barn med i idrett. Som tidligere nevnt så var det flere aspekter som både informantene og tidligere forskning har pekt på som barrierer mot at man forstår frivillighetskulturen som er rundt et fotballag. Det kom frem at det kunne være vanskelig å selge inn et budskap om mange timers dugnadsarbeid, når man allerede måtte betale mange tusen i diverse avgifter for barna. Det var ikke nødvendigvis bare foreldre med innvandrerbakgrunn det var vanskelig å forstå for.

Hvor integrert, hvilke språkferdigheter man har vil bli nevnt i delene under. Men når man mangler en tilstrekkelig forståelse av hva som kreves, når personer i klubben opplever at foreldre mangler kunnskap og dermed uteblir fra klubben så bør det skje

noe. Har man ikke tidligere vært med i idretten så vil man ikke ha like gode forutsetninger for å vite hva som kreves og forventes av deg som forelder til barn som i denne studiens tilfelle spiller fotball.

Det blir slik jeg ser det den tidlige sosialiseringen man har opplevd som kanskje er hovedgrunnen til at man kan mangle forståelse av frivillighetskulturen her i landet. Som Aakvaag (2008) sier så er den tidlige sosialiseringen med på å forme deg som menneske. Kanskje var man ikke med i idrett når man var liten? Kanskje kom man senere til Norge, og er av den grunn ikke like kjent med hvordan norsk idrett organiseres? Uansett så vil det naturligvis tenkes at flere ting kan spille inn på at man mangler kunnskap om hvordan idretten organiseres og hva som kreves av hver enkelt forelder.

Generelt sett kan det virke som om det er en balansegang der du når en grense for hva man kan kreve av frivillig arbeid opp mot hva man krever av økonomiske avgifter. For meg virket det som om forståelsen hang sammen med hva klubbene krevde økonomisk, sammen med manglende språkferdigheter og informasjon som kanskje ikke kom frem av den grunn.

6.2.3 Integreert – «nyinnflyttet eller andregenerasjonsinnvandrere»

Basert på forståelsen av frivillighetskulturen så mente mange av informantene at man hadde større sjanse for å forstå hva som krevdes om man var oppvokst i Norge. Da hadde man bedre forutsetninger for å vite hva som krevdes, språkferdigheter og generelt sett større innblikk i hvordan organisasjonslivet i Norge fungerer. Informasjon kom lettere frem.

Flere av informantene som selv hadde vokst opp i Norge så på det som en bedre forutsetning for at de selv skulle ta del i frivillig arbeid i klubbene. Både språk som jeg snart kommer inn på, og den generelle forståelsen av idrettens oppbygging blir nevnt som hovedbegrunnelser. En hadde erfart det som litt problematisk å få med foreldre som hadde bodd kortere tid i landet. Samtidig så mente han at om man ga det tid og var flink til å hjelpe foreldre med informasjon så var det muligheter. Om man mangler de grunnleggende kulturelle ferdighetene man får i en tidlig fase når man er oppvokst her i landet, kan det virke som om informantene i min oppgave bare mente man måtte være flinkere i starten med nye foreldre. Frivillighetsarbeid ble også påpekt som en mulighet

for innvandrereforeldrene i å danne nettverk, lære seg kulturen og språket om man hopper i det.

Aakvaag (2008) sier som nevnt at den ene formen for kulturell kapital som Bourdieu nevner er den sosialiseringen man opplever fra ung alder. Har man da bodd her i landet hele livet er det naturligvis større sjanse for at man har lært og forstå hvordan breddeidretten i landet organiseres. En klubb med mange nyinnflyttede foreldre kan derfor virke å måtte ta høyde for å bruke mer tid på foreldrene slik at de blir med frivillig. Om vi hopper tilbake til klubbene og ressurser så ser man at det man kanskje gjorde for 20 år siden må gjøres på en litt annen måte nå for at flere skal ta del i frivillig arbeid. Spesielt når man har flere mennesker i nabolaget med innvandrerbakgrunn enn man tidligere har hatt.

6.2.4 Språk

For å ta del i idretten så er det å gjøre seg selv forstått, og forstå andre en viktig ferdighet å inneha. Både tidligere forskning og informantene i denne oppgaven så på språkferdigheter som et stort hinder fra å delta i frivillig arbeid, og naturlig nok en stor mulighet om man innehar det.

Informantene i denne oppgaven oppga at foreldre som ikke var like sterke i norsk ofte var mer tilbaketrukkne. Ikke alle turte å ta del i det som skjedde rundt lagene til barna. En pekte på at han også slet med språket i starten. Han kastet seg inn i det frivillige arbeidet, og lærte seg språket bedre. Han mente at det å gjøre foreldre trygge var viktig for å inkludere dem med, spesielt om de ikke hadde sterke språkferdigheter. En annen så også slik på det, og mente at man ved å gi foreldre bedre tid og snakke bedre sammen så ville forutsetningene være bedre for at flere ble med frivillig. Tillit blir i så måte gått nærmere inn på i neste kapittel.

Enjolras & Wollebæk (2010) peker på språkproblemer som den viktigste hindringen fra at personer med innvandrerbakgrunn ikke tar like stor del i det frivillige organisasjonsarbeidet. Ødegård (2010) så også i sin studie av idrettslaget på Veitvet at språklige barrierer var en stor hindring fra deltagelse i organisasjonen.

Kulturell kapital går på individets forståelse av den aksepterte høykulturen i samfunnet (Aakvaag, 2008). Om man sliter med språket som i det norske samfunnet er norsk, kan

det lett tenkes at det er et hinder fra å delta i frivillig arbeid i fotballen. Deltar man så vil man være i kontakt med andre og få bedre forutsetninger for å bli bedre i språk. Men ser helt klart ut fra tidligere forskning og hva mine informanter har kommet med at språk er en mulighet og hindring for større frivillig deltagelse.

6.3 Sosial Kapital

6.3.1 Tillit

Som jeg var inne på i forrige kapittel så var det et inntrykk av at foreldre med dårligere språkferdigheter ofte var mer tilbaketrukkne, og at man på bakgrunn av det burde gi dem mer tid og snakke sammen på en bedre måte. Samtidig var det flere av mine informanter som så det som en bedre mulighet at dem kunne få med innvandrerforeldre som frivillige, siden de også hadde innvandrerbakgrunn. Flere mente de hadde bedre forutsetninger for å danne et tillitsforhold til foreldre som stod på utsiden, fremfor at en med norsk bakgrunn skulle klare det. Tillitt gikk igjen når informantene mine var inne på temaet. At man som «utlending» selv kunne komme tettere inn på foreldre var gjentagende fra flere. Om man slet med norsk eller hadde andre problemer, så ble det sagt fra informantene at de trodde foreldre lettere ville åpne seg om det var en som selv også hadde utenlands bakgrunn som snakket med dem.

Tenker man seg det å være ny i ett land, så er ikke den tanken helt fremmed for meg heller. Hadde man som nordmann innvandret til for eksempel Marokko, så ville man vel lettere kunne knyttet tillitt til en fra Danmark? Carlsson & Haaland (2006) kommer med forslag som går på å benytte egne «brobyggere» som kan jobbe med informasjonsarbeid ovenfor mennesker med innvandrerbakgrunn. Silverberg, Compton & Coco-Ripp (2003) er inne på den samme tanken der de ser på lederpersoner innenfor egne etniske miljøer som spesielt egnet til å inkludere med flere frivillig. Spesielt en av mine informanter var veldig reflektert rundt denne tematikken, og han virket også å være en slags lederskikkelse i sitt nærmiljø. Han mente hans etniske bakgrunn i større grad var med på å knytte bånd til andre med utenlandsk bakgrunn.

Min forståelse blir om man eksempelvis sliter med norsk språk så går det utover den kulturelle kapitalen til den enkelte. Språket vil i så måte være et hinder fra at man tør/eller kan få kontakt og skape bånd til andre sosialt. I så måte blir den sosiale kapitalen lavere. Har man da en person med innvandrerbakgrunn i en klubb som kan ha

lettere for å komme i kontakt med personer som står på utsiden med utenlandsk bakgrunn, vil det være bra. Den sosiale kapitalen hans er slik jeg ser det da sterkere ovenfor disse menneskene, og i så måte en stor ressurs for en klubb med mange barn som har innvandrerbakgrunn. Den økonomiske kapitalen til klubben vil i så måte bli styrket av flere frivillige, og her ser man et eksempel på hvordan de ulike kapitaltypene henger sammen slik jeg ser det.

6.3.2 Oppstart

Oppstarten skjer når et nytt lag skal startes. Barna har gjerne begynt på barneskolen og klubben har så en fin mulighet til å samle barn og foreldre for å starte aktivitet. Ulike tanker kom fra informantene. I en klubb ble det tydelig slått fast at mange er på ventelister for å få være med siden det ikke er nok foreldre som kan delta frivillig. Noen informanter mente klubbens arbeid var relativt tilfeldig, mens andre mente det som klubbene gjorde i oppstartfasen var bra. Det kunne virke som om det var en bedring i enkelte klubber, siden informanter fra de samme klubbene hadde ulike tanker om hva klubbene gjorde i tilknytning til oppstartfasen. De med eldst barn var i så måte litt mer kritiske.

I Comte (2011) ble det vist til at det ikke er nok foreldre som tar tak frivillig, sett i forhold til antall barn som vil delta aktivt med fotball i Groruddalen. Som klubb kan man ikke tvinge foreldre til å stille opp. Men man bør på best mulig måte følge opp de som kommer i en startfase. Forståelsen av frivillighetskulturen er jo som nevnt tidligere ikke like sterkt tilstede hos alle. Rasmussen (2008:7) peker på at man bør ta tak i foreldrene i en tidlig fase og informere godt om hva som kreves av dem, siden ikke alle innehar den samme kunnskapen om hvordan frivillig arbeid organiseres. Strandbu (2002) vektlegger også informasjon som viktig siden ikke alle innehar den samme kunnskapen. Ved å være klar og tydelig ovenfor foreldre mener hun at foreldre i større grad kan vise forståelse for at de må stille opp frivillig.

Det er gjerne i en oppstartsfase man møtes og blir kjent med hverandre for første gang. Foreldre møter hverandre, klubben møter foreldre. Det er her man knytter bånd for første gang, og det er i så måte viktig at klubben er klar og tydelig slik at alle får informasjon om at den vil legge forholdene til rette for at nye barn kan begynne med fotball. Klarer man som klubb, eller lag i klubben, å samle flest mulig foreldre tidlig blir

det slik jeg ser det et bedre utgangspunkt for at det blir en sterk sosial kapital innad i laget.

Som flere informanter sa så kommer det ut informasjon fra klubben at de for eksempel vil starte lag for 6-åringene som har begynt i førsteklasse. Om man som klubb da virker åpen og inkluderende så vil forhåpentligvis flest mulig foreldre stille på et foreldremøte. Klarer klubben å samle mange, og informere godt vil det sannsynligvis være større sjanse for at noen påtar seg verv. Lykkes klubben med det vil den etter mitt syn ha oppnådd å være «brobyggende» mot nye foreldre, og ha et bedre utgangspunkt for å «binde» dem med seg videre.

6.3.3 Felleskap

Sosiale sammenkomster ble nevnt fra flere informanter. Det å samle foreldre og barn til alt fra grillfester til uformelle kamper der alle var med, ble fra flere sett på som en god strategi for at foreldre senere skulle komme når det var dugnader og lignende.

Felleskapet man opplevde når man møttes i mer uformelle settinger ble pekt på som bra for miljøet, og en fin inngangsbillett til at foreldre senere dukket opp når det var behov for frivillig innsats fra foreldregruppen.

Silverberg, Compton & Coco-Ripp (2003) nevner «kick off» som en strategi for å få flere frivillige med og skape et samhold mellom dem der de kunne knytte bånd. Flere av mine informanter mente at sosiale sammenkomstene var med på å få flere foreldre til å dukke opp senere. Da er det rimelig å tenke seg at sosiale arrangementer har en «brobyggende» virkning på foreldrene som har barn med på lagene. Når arrangementene også gjør at flere dukker opp senere vil det også tyde på at de har en «bevarende» virkning.

Aakvaag (2008) sier at sosial kapital er de nettverk og medlemskap individet er en del av. I sum virker det for meg som at sosiale arrangementer skaper et bedre felleskap i et lag og er med på å styrke den sosiale kapitalen i laget. Sagt med andre ord styrker det frivillighetsinnsatsen. Flere pekte på det siden de uformelle sosiale settingene knyttet til seg flere som ikke tidligere hadde dukket opp, og disse kom igjen senere når det var «gratisarbeid» som skulle gjennomføres.

6.3.4 Samfunnsnyttig

At det kan være samfunnsnyttig å bidra frivillig er helt åpenbart. Men at flere ikke er klar over hvilken nytte det har for samfunnet man er en del av er rimelig å tenke seg, når vi allerede har sett at det er mange som ikke har så god kunnskap om idrett og frivillighetskulturen den er bygd på.

Som flere informanter sa så er det en stor verdi samfunnet har av det frivillige arbeidet, samt at det kan gi noe tilbake til den enkelte frivillige. En pekte på hvor lett barn kan lære seg norsk på skolen, hva da med foreldrene om de blir med rundt fotballaget og snakker med andre foreldre? I det heletatt så sa flere at det å være med frivillig kan bidra til bedre språkferdigheter, nettverk for den enkelte, at man føler seg verdifull. Barn får et fotballtilbud, ja i det heletatt gir det samfunnet mye.

Ut fra forrige avsnitt kan man generelt sett se at det frivillige arbeidet kan skape aktivitet og nettverk. Kort fortalt vil det styrke den sosiale kapitalen. Flere blir med rundt et fotballag og nettverk opprettes. Man kan selv lære seg språk eller komme i kontakt med mennesker som senere kan vise seg å være nyttig. Om man får jobb gjennom et nytt bekjentskap kan det i så måte vise seg å styrke den enkeltes økonomiske kapital. Ble man kjent med denne personen på grunn av bedre språk, kan man se at en styrket kulturell kapital var medvirkende.

Uansett vil jeg frem til at om en klubb viser til hvor samfunnsnyttig det å delta frivillig kan være, så kan det gi goder både for den enkelte og felleskapet. Får klubben frem hva den får ut av frivillig arbeid, samtidig som man ovenfor mennesker som kan ha språkproblemer og lignende kan vise at de får en inngangsbillett til andre goder ved å bidra frivillig, kan man som klubb ha muligheter for å få med flere som hjelper til.

7.0 Oppsummering

Når jeg nå skal summere opp hva jeg har funnet av svar i denne undersøkelsen leser jeg en artikkel i Aftenposten (Aas, 2016). Den nevner en rapport om oslounngdoms idrettsdeltagelse som sier at økonomiske og sosiale ressurser er en av hovedårsakene til at enkelte grupper faller utenfor. Unge fra fattige familier er i langt mindre grad med i idretten, enn hva unge fra middelklassen er. Jeg kan med en gang si at det kan dras veksler til hva min undersøkelse har vist. Økonomiske og sosiale ressurser viser seg også som hindringer og muligheter for frivillig deltagelse. Det samme med kulturelle ressurser.

Jeg har i oppgaven prøvd å finne ut hva som bidrar til at innvandrerforeldre deltar/ikke deltar frivillig i deres barn sine fotballklubber. Under hovedproblemstillingen har jeg sett på økonomiske, kulturelle- og sosiale utfordringer/muligheter for å lettere få et svar på spørsmålet i oppgaven knyttet til teorien som jeg valgte.

Områder innfor økonomisk kapital som viste seg å hindre eller gjøre det mulig for innvandrerforeldre å delta frivillig var klubbene og deres ressurser/ressursbruk, kostnader, tid og organisering av transport til kamper. Om klubbene hadde begrensede ressurser kunne det virke som de i klubben ikke hadde tid til å gjøre noe ekstra for å inkludere flere innvandrerforeldre med frivillig. Samtidig ble det pekt på at det var muligheter om man brukte ressursene på en annen måte. Kostnader virket å spille inn. Om de ble store kunne det ekskludere barn og foreldre bort fra klubbene. Det ble også pekt på offentlige støtteordninger, og at klubbene kunne være behjelpelige om det oppstod problemer. Om kostnaden for å delta i en klubb ble høy, virket det som et hinder fra frivillighet, siden det er vanskelig å selge inn at man skal jobbe «gratis» når kostnadene er høye. Det ble også pekt på at man trodde innvandrerforeldre i større grad jobber skift og lignende, noe som gjør at man ikke har like mye tid til å stille frivillig på kveldstid. At færre disponerer bil blant innvandrerforeldre ble det vist til, og transport til og fra kamper kunne være vanskeligere å organisere, når man hadde mange innvandrerforeldre som slet med å ta til seg informasjon.

Kulturelt virket den frivillige innsatsen å avhenge av interesse, forståelse av frivillighetskulturen i Norge, hvor integrert man er og språkferdigheter. I mange kulturer er ikke fotball en like populær idrett, og det ble vist til at det kunne spille inn på interessen av å delta frivillig på et fotballag. Videre kom forståelsen av

frivillighetskulturen inn, og at mange innvandrerforeldre ikke visste hva som krevdes. Det kan igjen knyttes til hvor lenge man har bodd i Norge, og nyinnflyttede i landet ble sett på som de med dårligst forutsetninger for å vite hva som krevdes om man har barn med på et fotballag. Språk kan relateres til flere områder. Om man har språkproblemer så får man med seg mindre informasjon, og kommer ikke så lett i kontakt med andre. Forståelsen av frivillighetskulturen kan også avhenge av hvor godt man mestrer norsk språk.

Tillit, oppstart av lag, felleskap og samfunnsnyttene av å bidra frivillig kan sies å være hovedtrekkene jeg så når det gjaldt utfordringer og muligheter på det sosiale planet. At innvandrerforeldre har tillitt til de man kommer i kontakt med i en fotballklubb ble det vist til. Flere informanter i undersøkelsen mente mennesker med innvandrerbakgrunn lettere kunne inkluderes med andre som også har innvandrerbakgrunn på grunn av at man har noe mer til felles, og dermed kan åpne seg mer mot andre med mer lik bakgrunn. I oppstartfasen ble det vist til at klubben bør være tydelig og klar på hva som skal til for å få i gang fotballag for et årskull. Om man har mange som mangler forståelse for hva som kreves, og språkproblemer, må klubben vise hensyn til det og gjøre informasjon tydelig og klar for at alle skal vite hva som skal til for at deres barn skal få et fotballtilbud. En effektiv strategi for å inkludere flere frivillige virket å være sosiale sammenkomster. Det viste seg å få flere som ikke tidligere hadde bidratt til å møte opp, og når det senere var behov for frivillig innsats så møtte flere nye opp og bidro. Samfunnsnyttene av å være frivillig bør også komme frem for innvandrerforeldre. Både hva det skaper for samfunnet, og hva det kan gi av goder til den som stiller opp.

Om jeg skal driste meg til et svar på hovedproblemstillingen blir det at innvandrerforeldre viser seg å ha større sjanse for å delta frivillig om de i sum har stor økonomisk, kulturell- og sosial kapital som gjør det enklere at de kan inkluderes som frivillige. Sliter man med for eksempel språk, virker det å være en stor hindring fra frivillig innsats. Har innvandrerforeldre språkproblemer, eller er nyinnflyttet, går det utover andre områder som sosiale nettverk eller forståelse av frivillighetskultur. Kapitaltypene virker å ha en sammenheng i hverandre, og de enkelte faktorene man kan mangle gjør i så måte at klubber må ta større hensyn til hvordan man skal få med flere frivillige. Spesielt om en klubb har en stor andel barn med innvandrerbakgrunn. For en klubb er det ikke gitt at de frivillige skal komme til dem, man må i større grad se på

hvilke hindringer som spiller inn, og endre seg for å være imøtekommende for de man trenger frivillig innsats fra.

7.1 Videre forskning

Denne undersøkelsen har datagrunnlag i åtte informanter som deltar eller har deltatt frivillig. Det sier seg selv at utvalget av den grunn er litt begrenset. Samtidig samsvarer mye informasjon med hva tidligere forskning har vist, og det er kommet frem data som ikke i like stor grad er vist til i den tidligere forskningen. Kostnader for å delta i aktivitet kan muligens virke mer negativt inn på frivillig deltagelse fra foreldre enn hva Carlsson & Haaland (2006) viste til. Det er vist til forslag om egne brobyggere med innvandrerbakgrunn som kan inkludere med innvandrerforeldre (Carlsson & Haaland, 2006; Silverberg et al. 2003). I denne undersøkelsen kom det klare tegn frem på at man bør fokusere enda mer på hvilken effekt klubbene kan ha av å bruke innvandrere som «brobyggere» mot andre innvandrerforeldre, slik at man oppnår større frivillig innsats i klubber.

For å finne flere svar på hva som kan få innvandrerforeldre til å bidra frivillig, ser jeg det som naturlig å foreslå at nye undersøkelser ser på hva innvandrerforeldre som ikke har deltatt frivillig har slags tanker og erfaringer. Om man gjennomfører en undersøkelse mot et slikt utvalg kan det muligens gi ny informasjon som ikke er kommet frem tidligere.

Referanser

- Aakvaag, G.C. (2008). Pierre Bourdieu: En konfliktteoretisk syntese. I: G.C. Aakvaag (Red.), *Moderne sosiologisk teori* (s. 148-172). Oslo: Abstrakt.
- Aas, O.I. (2016). *Må barna beskyttes mot toppidrettens sanne natur? Nå vil eksperter ha diskusjon om idrettens etiske gråsoner*. Oslo: Aftenposten. (Papirutgave 27.oktober 2016).
- Carlsson, Y. & Haaland, T. (2006). *Foreldredeltagelse i flerkulturelle idrettslag – en kartlegging*. Oslo: NIBR-rapport 11.
- Comte. (2011). *Fotball og frivillighet. Foreldredeltagelse i Groruddalen*. NFF rapport. Oslo: Comte Analysebyrå.
- Eimhjellen, I. & Seggaard, S.B. (2010). *Etniske minoriteter og frivillige organisasjoner*. Rapport 2010:8. Oslo/Bergen: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- Enjolras, B. & Wollebæk, D. (2010). *Frivillige organisasjoner, sosial utjevning og inkludering*. (Rapport 2010-2). Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- Friberg, J.H. & Heidi Gautun (2007). *Inkludering av etniske minoriteter i frivillige organisasjoner og fotballag for barn og unge i Oslo*. Fafo-rapport 2007: 16. Oslo: Fafo.
- Hagelund, A. & Loga, J. (2009). *Frivillighet, innvandring, Integrasjon. En kunnskapsoversikt*. Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- Moods Qualitative Research. (2010). *Fotball for alle. Minoritetsbefolkningens deltagelse i breddefotballen*. NFF rapport. Oslo: Moods Qualitative Research.
- Nødland, S.I. & Vassenden, A. (2011). *Inkludering i idrettslag. Gjennomgang av tilskuddsordning*. Rapport IRIS- 2011/006.

- Putnam, R.D. (2000). *Bowling alone: the collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schulster.
- Rasmussen, P.V. (2008:7) *Foreninger og integration. Undersøgelse af foreningers vilkår for integrationsarbejde i Københavns Kommune*. Syddansk Universitet.
- Segaard, S.B. (2011). *Frivillig sektor og innvandrere. Et forskningsbasert notat*. Oslo/Bergen: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- Seippel, Ø. (2006). *Frivillig innsats i Oslo-idretten*. ISF-rapport 2006:5.
- Seippel, Ø. (2003). *Norske idrettslag 2002. Kunnskap, ledelse og styring*. Rapport 7/2003. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Strandbu, Å. (2002). *Idrettens betydning som flerkulturell integrasjonsarena*. I Seippel, Ørnulf (red.). *Idrettens bevegelser. Sosiologiske studier av idrett i et moderne samfunn*. Oslo: Novus.
- Silverberg, K.E., David M. Compton. D.M., & Coco-Ripp. J.A. (2003). *Motivations of Ethnie Minorities who Volunteer in Programs that Target Under-Served Youth*. *World Leisure Journal*, 45:3, 53-62, DOI: 10.1080/04419057.2003.9674325
- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode*. (4.utg.ed.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Wollebæk, D. & Sivesind, K.H. (2010). *Fra folkebevegelse til filantropi? Frivillig innsats i Norge 1997-2009*. Rapport 2010: 3. Oslo/Bergen: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- Ødegård, G. (2010). *Foreningsliv i et flerkulturelt lokalsamfunn. En studie om integrasjon og sosial kapital*. Oslo/Bergen: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- Ødegård, G., Loga, J., Steen-Johnsen, K. & Ravneberg, B. (2014). *Felleskap og forskjellighet. – Integrasjon og nettverksbygging i flerkulturelle lokalsamfunn*. Oslo: Abstrakt forlag.

Berg, R. & Braastad, J. (2012). *Nyhetsreportasjen: Bydelen som ble splittet i farget og hvitt*. VG. Hentet 27. mai 2016 fra

<https://web.retriever-info.com/services/archive/displayPDF?method=&pdfUrl=%2FproxyTest%2F%3Fid%3D020019201204214sQhdS4vouSI438chs2C7AoC100204010g1s%26x%3Dcaafaa055a229cda5138f010ac3fa667&documentId=020019201204213000ca69df171f05027d4463dd2e335d&serviceId=2>

Dzamarija, M.T. (2014). *Oversikt over personer med ulik grad av innvandringsbakgrunn*. Oslo/Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå. Hentet 3. oktober 2016 fra

http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/175380?_ts=14a61e5cd90

NESH. (2006). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*. Hentet 15. oktober 2015 fra

<https://www.etikkom.no/globalassets/documents/publikasjoner-som-pdf/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-humaniora-juss-og-teologi-2006.pdf>

Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide

Intervjuet

Er du interessert i fotball? Er det andre idretter du har spesiell interesse for?

Har du flere barn som driver med fotball?

Hvor ofte trener og har dem kamper?

Går det bra?

Hvem er trenere og lagledere på laget? Kjenner du dem?

Hvor trener dem i forhold til der dere bor?

Har du noen tanker om hvordan aktiviteten organiseres?

Hva synes du er bra og mindre bra med fotballaktiviteten til ditt/dine barn?

Hvilket inntrykk har du av ditt/dine barns fotballklubb?

Hvordan organiseres fotballaktiviteten til ditt/dine barn?

På hvilken måte får du innblikk i hva som skjer i laget til ditt/dine barn?

Er du ofte tilstede i og rundt det som skjer i klubben til ditt/dine barn? ((ikke bruke den?))

Hva gjør du når du er tilstede?

Hvordan er det å være tilstede i og rundt laget til ditt/dine barn?

Hvordan har det seg at du er tilstede/ikke så mye/ikke er tilstede?

Hva er grunnen til at du er tilstede/ikke så mye/ikke er tilstede?

Har du alltid vært med tilstede i klubben mens ditt/dine barn har vært aktive?

Hvorfor tror du at du var tilstede/ikke tilstede fra første stund?

Var venner, nært bekjente en faktor som spilte inn på at du er tilstede i klubben?

Vil du si at andres forventninger er en grunn til at du har engasjert deg?

Tror du man kan få et bedre kontaktnettverk ved å delta frivillig/være tilstede?

Tror du man kan føle det som betydningsfullt å delta i klubben?

Tror du det kan være lærerikt å bidra i klubben?

Viser klubben interesse av å få med foreldre som frivillige?

Hva gjør dem konkret mot foreldre på lagene for å engasjere dem til å bidra?

Hva synes du om deres fremgangsmåter?

Har du inntrykk av at få foreldre deltar frivillig i laget og klubben? (Evt. hvorfor tror du det er sånn?)

Tror du det er spesielt vanskelig for minoritetsforeldre å delta frivillig i fotballklubben? Hvordan, på hvilken måte?

Hva kunne bidratt til å få flere foreldre med minoritetsbakgrunn til å være frivillige i fotballen?

Viser laget like stor interesse av å engasjere minoritetsforeldre som frivillige?

Hvordan tror du manglende sosiale relasjoner til de i fotballklubben rundt barnene kan spille inn på mindre frivillig deltagelse fra minoritetsforeldre?

Hvordan mottas informasjon fra klubben, hvilken måte, lett å forstå for alle?

Har du noen tanker om hvordan du selv synes informasjon best kan gis?

Tror du språk kan være en barriere fra å delta frivillig?

Tar fotballklubben hensyn til at ikke alle behersker norsk like godt?

Tror du noen ikke tør å engasjere seg fordi de ikke føler de innehar den samme kunnskapen om norsk fotballorganisering?

Hvordan jobber klubben med rekruttering

Kunne klubben gjort noe annerledes for å engasjere flere frivillig, uansett språkferdigheter og kunnskap om norsk fotballorganisering?

Synes du klubben tar godt imot nye barn og foreldre med minoritetsbakgrunn?

Hva koster fotballaktiviteten til ditt/dine barn?

Synes du det er rimelig?

Har du hørt fra andre at kostnaden kan være et hinder fra at flere bidrar frivillig?

Hvem tror du dette spesielt gjelder?

Kan f.eks. bilkjøring til kamper være et hinder for at flere deltar frivillig?

Er fotballklubben forståelsesfull over at ikke alle har de samme økonomiske ressursene?

Har du noe mer du spesielt ønsker å si om tematikken rundt minoritetsforeldre og frivillig deltagelse? Om måten fotball er organisert på? Om det frivillige arbeidet?

Ut ifra det vi har snakket om, er det noen spesielle (muligheter for) tiltak du tror klubben kan gjøre for å få med flere frivillig?

I denne undersøkelsen er det relevant å vite litt om din bakgrunn, kan du fortelle meg litt?

Hva pleier du å gjøre på fritiden?

Hva driver du med til vanlig?

Hvor lenge har du jobbet?

Hva jobber du med?

Er du fornøyd med jobben? (Evt. hva ville du jobbet med?)

Hva slags utdanning har du?

Tok du utdanningen i Norge?

Jobber du mye?

Når jobber du på døgnet?

Hvor mange bor det i din husholdning?

Har du mange barn?

Bor du og barnemoren/faren sammen?

Har barnemoren/faren samme bakgrunn som deg?

Har dere bodd lenge i Norge?

Hva gjør familien din en dag når dere er sammen (en vanlig dag, i helga, ferien)?

Synes du det er viktig å få nok tid med kun familien?

Vil du si at du får nok tid med familien?

Kjenner/omgås du/dere foreldre fra skolen til barna deres?

Kjenner/omgås du/dere med andre foreldre på fotballaget?

Omgås du/dere mest med venner som har lik bakgrunn som dere?

Har du kontakt med kolleger fra jobben på fritiden?

Er du eller din familie engasjerte (medlem, aktiv, frivillig) i noen form for organisasjoner?

Er dette idrettsorganisasjoner, eller noe annet?

Tusen takk for at du stilte opp!

Vedlegg 2: Kvittering fra NSD

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS

NORWEGIAN SOCIAL SCIENCE DATA SERVICES

Harald Hårfagres gate 29
N-5007 Bergen
Norway
Tel: +47-55 58 21 17
Fax: +47-55 58 96 50
nsd@nsd.uib.no
www.nsd.uib.no
Org.nr. 985 321 884

Ørnulf Seippel
Seksjon for kultur og samfunn Norges idrettshøgskole
Postboks 4014 Ullevål stadion
0806 OSLO

Vår dato: 05.01.2016

Vår ref: 45934 / 3 / MHM

Deres dato:

Deres ref:

TILBAKEMELDING PÅ MELDING OM BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

Vi viser til melding om behandling av personopplysninger, mottatt 02.12.2015.
Meldingen gjelder prosjektet:

<i>45934</i>	<i>Inkludering av minoritetsforeldre som frivillige i fotballklubber</i>
<i>Behandlingsansvarlig</i>	<i>Norges idrettshøgskole, ved institusjonens øverste leder</i>
<i>Daglig ansvarlig</i>	<i>Ørnulf Seippel</i>
<i>Student</i>	<i>Henrik Solheimsnes</i>

Personvernombudet har vurdert prosjektet, og finner at behandlingen av personopplysninger vil være regulert av § 7-27 i personopplysningsforskriften. Personvernombudet tilrår at prosjektet gjennomføres.

Personvernombudets tilråding forutsetter at prosjektet gjennomføres i tråd med opplysningene gitt i meldeskjemaet, korrespondanse med ombudet, ombudets kommentarer samt personopplysningsloven og helseregisterloven med forskrifter. Behandlingen av personopplysninger kan settes i gang.

Det gjøres oppmerksom på at det skal gis ny melding dersom behandlingen endres i forhold til de opplysninger som ligger til grunn for personvernombudets vurdering. Endringsmeldinger gis via et eget skjema, <http://www.nsd.uib.no/personvern/meldeplikt/skjema.html>. Det skal også gis melding etter tre år dersom prosjektet fortsatt pågår. Meldinger skal skje skriftlig til ombudet.

Personvernombudet har lagt ut opplysninger om prosjektet i en offentlig database, <http://pvo.nsd.no/prosjekt>.

Personvernombudet vil ved prosjektets avslutning, 31.05.2016, rette en henvendelse angående status for behandlingen av personopplysninger.

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved NSDs rutiner for elektronisk godkjenning.

Avdelingskontorer / District Offices:

OSLO: NSD, Universitetet i Oslo, Postboks 1055 Blindern, 0316 Oslo. Tel: +47-22 85 52 11. nsd@uio.no

TRONDHEIM: NSD, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, 7491 Trondheim. Tel: +47-73 59 19 07. kyrre.svarva@svt.ntnu.no

TROMSØ: NSD, SVF, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø. Tel: +47-77 64 43 36. nsdmaa@sv.uit.no

Vennlig hilsen

Katrine Utaaker Segadal

Marianne Høgetveit Myhren

Kontaktperson: Marianne Høgetveit Myhren tlf: 55 58 25 29

Vedlegg: Prosjektvurdering

Personvernombudet for forskning

Prosjektvurdering - Kommentar

Prosjektnr: 45934

Meldingen gjelder en masteroppgave, der formålet er å undersøke hva som kan gjøre det vanskelig for foreldre med minoritetsbakgrunn å delta som frivillige i fotballklubber.

Utvalget består av minoritetsforeldre.

Ifølge prosjektmeldingen skal utvalget informeres muntlig om prosjektet og samtykke til deltakelse. For å tilfredsstille kravet om et informert samtykke etter loven, må utvalget informeres om følgende:

- hvilken institusjon som er ansvarlig
- prosjektets formål / problemstilling
- hvilke metoder som skal benyttes for datainnsamling
- hvilke typer opplysninger som samles inn
- at opplysningene behandles konfidensielt og hvem som vil ha tilgang
- at det er frivillig å delta og at man kan trekke seg når som helst uten begrunnelse
- at data anonymiseres ved prosjektslutt 31.05.2016
- hvorvidt enkeltpersoner vil kunne gjenkjennes i den ferdige oppgaven - kontaktopplysninger til student og veileder.

Data samles inn ved personlige intervju. Det behandles sensitive personopplysninger om etnisk bakgrunn eller politisk/filosofisk/religiøs oppfatning.

Personvernombudet legger til grunn at student og veileder etterfølger Norges idrettshøgskole sine interne rutiner for datasikkerhet. Dersom personopplysninger skal lagres på pc/mobile enheter, bør opplysningene krypteres tilstrekkelig.

Forventet prosjektslutt er 31.05.2016. Ifølge prosjektmeldingen skal innsamlede opplysninger da anonymiseres. Anonymisering innebærer å bearbeide datamaterialet slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes. Det gjøres ved å:

- slette direkte personopplysninger (som navn/koblingsnøkkel)
- slette/omskrive indirekte personopplysninger (identifiserende sammenstilling av bakgrunnsopplysninger somf.eks. bosted/arbeidssted, alder og kjønn)

